

အရှားခွံ့

ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
 မေးဖွဲ့ခယ်? မကွာတ်ဒုသလွဲ?

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

အမှတ် (၆၈၇)၊ ကြို့ကုန်း၊ ဂလမ်း(တောင်)၊ အရှေ့ကြို့ကုန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကုန်။

ရုံးဖုန်း / ၀၉-၂၅၄ ၂၄၉ ၄၉၄

ဖေ့စ်ဘွတ်လိပ်စာ / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>

အင်တာနက်လိပ်စာ / www.pointmyanmar.org

အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com

ပီးအဇာခိ

အပိလဆုဆုနဲ၊ ခဲးထုထုပမဟဲခဲးခိ၊ အံးထိးထိး၊ အထံအဆိမ္မာအိးတဲးဇာ၊ ချဲပျဲ၊ ပူပိ၊ လဲးမုးတုပွဲနဲလဲအဂ္ဂါ။ ဆိးဒဲးဟိးဇာမ္မာခိ ချဲမုးဟဲဇာအတု၊ (အဂ္ဂါချဲမုး) ဝဲအမံး ဟိးဆဲးဇာနဲ၊ ချဲမုးစိးလဲးဒုးကမ္မာဇိးအိး၊ အစိး လိးချဲမုးဟဲလုအဖုးဘုးဇာအိး၊ စဲးနဲမဇတိးအိးပဲးထုဝဲ၊ ယိးစဲး၊ ပိပဲး၊ အလဲးအတု၊ ဆမိးလဲးဟဲဇာ၊ ယိးဆဲးဆိးဒုးဇာ၊ ဖုးဆလဲး၊ ဂုးဆလဲး မျိးတုဘာဇာ။ နဲးလုဗာ၊ အဂ္ဂါမုးဆု၊ အဂ္ဂါပီး ဟဲ၊ ချဲလဲးလဲးဟဲအိး၊ ထံးဒိးဇာဖုးအဂ္ဂါစိးပျဲ ဟဲ၊ လဲးလဲး၊ နိးဇာလဲးအိးစဲး မဇတိးအိးပဲးကုးဇာ ကုးဇာကမ္မာဇိးတုဘာဇာ။

အဂ္ဂါလုပီးဒုး၊ စိးပျဲနုနု၊ လဲးဒုး၊ ဖိးဒုးဇာ၊ အဂ္ဂါမုးဆုထံးဒိးနဲ၊ လဲးမုးအိးစဲးဟဲနိးဆာ။

ထံးဒိးဇာ

ဆုံးရှုံး ချွေ ဝီ

အရှား ချိုးမှူး ပူအိတ် ထိုးစားနား၊ အရှားမှူးဆုးစား စားဆား
စားခံ၊ အကျိုးအလိပ်ဟဲ ဝဲးစားဖုး၊ အမျိုးလုးစား ထိုးစားဘားစား။ အရှားမျိုး
ခီ နိနား၊ မိုးကိးဒူးစား လဲးစားဒူး၊ တံးမဲးဒူးနဲး၊ ဆဲးစိးမွှားဒူး ဟဲ ထိုး
စားဘားစား။ တုးနုးကား မှူးအရှားဟဲးနဲး၊ ဘုးစားစား အစွဲးအလား ဟဲးစား
၊ဟံးစားလုးဒား ဟံးစားနဲးအိးဂုး စား ဟဲး ပွဲး၊ အလုး စိး မလုး ကဲးအိး
လုးစား၊ နီဂုး ဆဲးမဘုးစားစားလုးဘားညး။ ပီ အဖျဲး ကားဒား၊ ပီနဲး
အိးဂုး စား ဟဲးပွဲး၊ ပူးစားစိး မစား ပီစား လုး ဘားစား။ အရှား လုး ပီစားဖုး
၊ အရှား မှူး ထံးဒီးစားဖုး၊ အရှား ခွဲးလိး ဟဲးစား ဂုး ဆဲးစားအိး ထံးဒီး
စားနဲး၊ ခွဲးလိးဒုးကား ဂုး- မတိးစားလုး ဂုး ဟဲးစိး၊ တိးစားဖုး လုးဘားညး။

စိးပျား ချားနား ချိုးမှူး ချားကဲး၊ နီ ဂုး စား မျိုးစားကား ချားစားနဲး၊
ယိးပိးပးဟဲး ထံးဒီးမျိုး ခံ၊ အရှား စိးဂုး၊ အဘိးစားဖုး စိးစားဟဲးပွဲး၊
ထံးဒီးစားစား လုးဘားစား။ လုးလဲးစားခံချိးဟဲး အနုးထိး အိး ပဲးယး၊
အိး ဆဲးစားနဲး မျိုးဖျဲးယး၊ တိး စားစား လုးဘားစား။ တွဲး လုးနဲး တိးခံ
ခွဲးစိး လွဲးဟဲး စားစိး၊ အမိးတိးနဲးထံးဒီးစားစားလုး လုးဘားစား။

ခွဲးစားခံ မှူးတားနိး ထဲးပွဲးဟဲး၊ အရှား မှူးဆုး ခွဲးစားဒူးစား ပိးစား
စားယး၊ အညံးလံးစား အကုးဟဲး စားစား ခွဲး စားနဲး အရှားဖုး အိးထုးနဲး
လုးဟဲးဒီးဆား ခံ၊ အိးပဲး ဆုံးရှုံး ဝီဟဲးဘားစား။

ဆဲးမှူးထုးအုး (ဧမိး)
အရှား စိးပျားနဲး ခွဲးလိးအစား
မက္ကွတ်းစားသလဲး

ဆုံးနှိုးပီ

နံ့စိအူစီဂု၊အဂျာခွံ စိအူစီထီ၊ဇုဘာဇော၊ အပိပး၊ အုပ၊ ဟဲနဲ၊ အဂျာ စိနီ၊ တုစိဟဲ ဆဲဟဲမဲ၊ မစိပဲးခံ၊ အဂျာခွံ စဲစဲဟဲထီ၊ ဇုဘာဇော၊ ချေ လုဟာအိနဲ၊ ဖူ၊ ဖီနှိဇုလအိအဂျာစိနီဟဲနဲ၊ ယိဖု၊ မူဖု၊ ဖီဖုလအိ၊ မျု၊ နိနဲ၊ဇဆိဂု ထီ၊ဇုဘာဇော၊ ဖွဲးမျုနဲ အဂျာ စိပျာနဲ၊ ယံးကွာမူအဖူ နဲ၊ လုလးဇုယဲး လုဆိအိ၊ခံ၊ အဂျာစိနီလံး၊ အဂျာစိ ဇိ ပဲးဒုဇုဝီဇုနဲ၊ မျုပီ၊ အိထုယး လုဆိ နဲ၊အိ၊ခံ၊ဆဲ၊ဆဲ၊နဲ စိဟဲနဲ၊ ဆွဲလုဇုမူပျဲး၊ လုနဲ၊တီဂုခွံဟဲ စုပီနဲ ခွံ စိအူကထီ၊ဇု အိ၊ စဲတီဂုထီ၊ဇုဘာဇော၊ အဂျာ ဟဲ အိ၊ ဒု ဝုသု အလး၊ ခွံ ပူအိနဲ၊ ပူအိ အတိ၊ဇီ၊ကးဇုခံ ကျဲး၊ ဆဲလဲး ဝီတ၊ အိသု၊ ဆဲလဲး တံးစိ (ဂီကု)၊ ဆဲလဲး ဆဲလဲးကီ၊စု၊ ဟဲနဲ၊ဖီအုဖုအိ (မုယံ) အဇု ခွံ ပီဟဲဇုလး ဖးအုအိ၊ ပုးဆး မျဲးဖွဲးအနဲ၊လုတီဂုထီ၊ဇုဘာဇော၊ ခွံစိလံးဆွဲလုနဲ၊မလုပဲးခံ၊ဆဲ၊ ဆဲ၊နဲစိလံးနဲ၊ခွံစိပဲးခံ အပီ၊အပး၊အုပ၊ အစဲအတ၊ဟဲ၊ကုဇု ကတိ၊ခံလု၊ စိအူအပဲး ဆုထီ၊ဇုအိ၊မစဲးပဲးခံ ဆဲလဲး လဲးလဲးနဲ၊ စိအူပုဇုနဲပဲး ခံလု၊ ဟစအအဖူ ဟဲ၊ ဖွဲးမျုနဲ၊ အဂျာစိပျာနဲ၊ ယံးကွာမူ၊ အဖူပူထီ ကုဇုကတိ၊ဘာဇော၊ နံ့အဂျာ ခွံဟဲ ပုးဇုဖု၊ မျဲးဖွဲးဇု မုးနဲ ဇုမူ တီကု ဖု ဇလုဇုဘာဇော၊ ဝီခံ တု(အလုပီ) ဂုအဂျာအလု ဒီဇုဇုဇုခံ ကယုဇုဘာဇော၊ စိပျာလုဇုဇု၊ ဝီနဲ၊ဇလု ပီဇုဖု၊ မဖီဇုဘာဇော၊

အဂျာမုးဆုးခွဲအုယး

ဆဲလဲးမီမီကီ
အု က ထု
အဂျာ စိပျာနဲ၊ယံးကွာမူကီမုးတံး
ဖွဲးမျုနဲ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် စီမံကိန်း

ခွဲအမံ	ခွဲလွှာအမံ	နယ်အမံ	စီမံကိန်း
၁. အပိတမီဒီယာခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း	လဲလှယ်ကုန်	၁
၂. ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့(ဝင်)ခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း	ငွေကြေးနယ်	၃
၃. အဖွဲ့စည်းခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း	ပို့ဆောင်ရေး	၅
၄. အဖွဲ့စည်း(ဝင်)ခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း	ငွေကြေးနယ်	၆
၅. ကုန်သွယ်ရေးလိပ်စာခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း	ပို့ဆောင်ရေး	၈
၆. ဇွန်(ဝင်)ခွဲ	ဆက်သွယ်ရေး	ထိန်းသိမ်းရေး	၁၀
၇. ဟိုက်ဒရိုအင်ဇင်စီစနစ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း မေးမြန်းမေးမြန်း	နှစ်စဉ် ပို့ဆောင်ရေး	၁၂
၈. ပိတ်ပင်ခွဲ(ပိတ်ပင်)	မေးမြန်းမေးမြန်း	ပို့ဆောင်ရေး	၁၅
၉. ဇွန်ခွဲ	ဆက်သွယ်ရေး	ခွဲစိတ်	၁၇
၁၀. ပုံစံအင်ဇင်စီစနစ်ခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း မေးမြန်းမေးမြန်း မေးမြန်းမေးမြန်း	ကွဲစိတ် နိမ့် လုံး	၁၉
၁၁. တစ်နှစ်ဆိုင်ရာခွဲ	မေးမြန်းမေးမြန်း မေးမြန်းမေးမြန်း	ပို့ဆောင်ရေး လဲလှယ်ကုန်	၂၂

၁၂. အကွဲအခွဲအဝေး(ဝါး)ခွဲ	မဲးခဲးယံးဟဲး	ဘုးဘီးနဲး	၂၅
၁၃. ဝအဲးစီးနဲးစီးဝီးဝီးခွဲ	ဆဲးလဲးစီးနဲး မဲးဂွဲးဇဲးမီး မဲးအံးမူးမ့းမဲး မဲးလှဲးစ့း	ကဲးနဲး ဘုးဘီးနဲး လဲးနဲး ဆီးပိးနဲး	၂၆
၁၄. ပစီးစလဲးခွဲ	မဲးအံးမဲး	လှိးတိးနဲး	၂၈
၁၅. ပလီးခွဲ	မဲးပွဲးလဲးခဲးအီး	လဲးနဲး	၂၉
၁၆. ပံးပံးပံးစီး, (ပီးဟီးပီး)	မဲးစဲးစဲးဝဲး	ပီးထံးနဲး	၃၀
၁၇. ပိးဆဲးနီးမဲးခွဲ	မဲးနဲးယုးကွဲး	ပဲးဆဲးနဲး	၃၃
၁၈. အဂ္ဂဲးစီးခွဲ	မဲးခဲးသံးစဲးစီး	ပဲးဆဲးနဲး	၃၄
၁၉. ခီးဒီး ခွဲ	မဲးသဲးသဲးမီး	လှိးတိးနဲး	၃၆
၂၀. ဂွဲးတုးပွဲးလဲးစီး(ပလ္လဲး)	မဲးပဲးအံးနဲး	ကွဲးကွဲးနဲး	၃၈
၂၁. အဂ္ဂဲးမုးဆဲးနဲးပူးပီးလိးခဲးအဲးကွဲး,	အပိးဆဲးလဲး ကွဲးစ့း	ကူးလဲးနဲး	၄၂

နဲးခွဲးစီးအုးစီး, ပူးပီးလိးအိး, ခွဲးစီးလွဲးမဲးလဲးစဲးစဲး ဖွဲးမူးနဲးဒုးကဲးအဂ္ဂဲးစီးစီးပဲးအီးခဲး, ဆဲးမိး, ဆဲးမိးနဲးဟဲးကဲး
 ဇုးကဲးမဲးတီးဘဲးဇုး. အဂ္ဂဲးစီးပူး, အလဲး, အဖီး, ဇုးပူးကိး နီးဇုး, ဆီးဆီးဇုး လဲးအိး, အဂ္ဂဲးစီးမူးစီး, ဆွဲးဆဲး, မွဲးကွဲး, ခွဲး
 လီး, တွဲးကီးဟဲးအိးထုးနဲးလဲးစဲးဟဲးနီးဆဲး...

ဆဲးလဲးစီးမီး
 ဖွဲးမူးနဲးအဂ္ဂဲးစီးပူးနဲးခွဲးလီးကီးမဲးတံး

ပိတ်တမီးချော့ခွံ

ယိၵ်ယိၵ်ကၢ အပိတ် တမီးချော့
 အမံၤမွဲခံ ပိတ်တမီးချော့ လဲၣ်ပုၤအိၣ်မွဲ
 ဧၣ်. ပိၣ်ဒုၣ်ကၢအလၢအဆီၣ်နၢ
 အဘီၣ်ခိၣ်လဲၣ်အစၢဧၣ်. ယိၣ်လုၢ်
 (လဲၣ်)နၢခိၣ် အဘီၣ်လုၢ်(လဲၣ်) လိၣ်
 လိၣ်နၢ မအံၤပဲးဟံးဧၣ်. အဘီၣ်ဂု
 မံၤထီၣ်ဧၣ်ဆံးဧၣ်. နံၣ်ကွဲၣ်ဧၣ် ယိၣ်
 လဲၣ်ဧၣ်အိၣ်နၢ, ပိတ်တမီးချော့
 ဧၣ်, အဘီၣ် လံၣ်ခနၢ ပုၤပုၤနၢ

မလံၣ်လၢဧၣ်ခံ အဇီၣ်ဧၣ်. နံၣ်ခိၣ်နၢ ပုၤပုၤနၢအလံၣ်ခိၣ်ဧၣ်. ယိၣ်ထဟံးနၢခိၣ်
 ဖီၣ်ဖီၣ်နၢ မအံၤပဲးဟံးခိၣ်ဧၣ် . အပိတ်တမီးချော့နၢ အစီၣ်စၢနၢ ယိၣ်လုၢ် အစုၣ်ခိၣ်ဧၣ်.
 ယိၣ်ထဟံးနၢ အမူၣ်ခိၣ်နၢ, ကယိၣ်ခဲးဗၢ အိၣ်ခိၣ်လၢ. အိၣ်ခိၣ်ဧၣ်ဆံးခံ မကျော့
 ဟံးဟံးဧၣ်. အနီၣ်ဧၣ်ခိၣ်မၢ ယိၣ်လဲၣ်ဧၣ်အိၣ် အစီၣ်ဧၣ် အိၣ်ဧၣ်ခိၣ်ဧၣ်ခံ. အွဲၣ်ခိၣ်နၢခိၣ်
 ယိၣ်လဲၣ်နၢ အပိတ်တမီးချော့ဧၣ်, အဆူၣ်ဘွဲးနီၣ်ဧၣ်ခံ အဟံးဧၣ်. အပိတ်တမီးချော့
 နၢခိၣ် ဟံးဗိၣ် ကစၢ်မိၣ်ဧၣ်, ဘီၣ်နၢ ကမဆူၣ်ကံးခံဟံးနၢ အဟံးအစၢအိၣ်ခိၣ်ဧၣ်.
 ဘီၣ်အဖီၣ်ခိၣ်နၢ ဆူၣ်ပဲးလၢတံၢ်. အွဲၣ်ခိၣ်နၢ ယိၣ်လဲၣ်နၢ အဟံးဘွဲးညးဧၣ်. ပိတ်တမီး
 ချော့ဧၣ် အဆူၣ်ပဲးကွဲးနီၣ်ဧၣ်. ဘုၣ်ကအံၤမိၣ်ဧၣ်, ဘုၣ်အံၤပျံးနၢ ကမဆူၣ် ပဲးကံး.
 ဘုၣ်အံၤပျံးခိၣ်လဲး, ယိၣ်လဲၣ်ဒုၣ်ခိၣ်ဧၣ်. ယိၣ်ဆိၣ်လုၢ် မေ့ဧၣ်အံၤခိၣ်ဧၣ်. အွဲၣ်ခံ
 နၢ ယိၣ်ဆိၣ်အံၤဧၣ် ယိၣ်ဆဲး ယိၣ်ဖုၣ်, ယိၣ်ဒိၣ်, ယိၣ်ယၢ ထဟံး အဝံၤဧၣ်ခိၣ်ဧၣ်ခံ.
 ယိၣ်ထဟံးခိၣ် တုၣ်ဧၣ်နၢ ပွဲးခိၣ်လိၣ်ဟံးခိၣ်ဧၣ်. အွဲၣ်ခံနၢ ယိၣ်ဆိၣ်ဧၣ် ဘုၣ်အံၤနၢ ဘီၣ်
 ဟံးခိၣ်ဧၣ်ခံ. အပိတ်တမီးချော့နၢခိၣ် ဆူၣ်ပွဲးဆၢဘုၣ် နပုၤဆိၣ်အံၤဧၣ်နၢဘီၣ်ဘွဲး
 နီၣ်ဘွဲးခံ, အဆံးဟံးခိၣ်ဧၣ်. ယိၣ်ထဟံး အပိတ်တမီးချော့နၢ ဘီၣ် မဧဟံးမၢ. ယိၣ်
 ဆဲးနီၣ်, နယီၣ်ကၢမၢ- ဧယိၣ်လၢ. ယိၣ်ဒိၣ်ဧၣ်, နီၣ်နယီၣ်ကၢမၢ- ဧယိၣ်လၢ. ယိၣ်
 ယၢဧၣ်, နီၣ် နယီၣ်ကၢမၢ- ဧယိၣ်လၢ. ယိၣ်မိၣ်နီၣ် နီၣ် နယီၣ်ကၢမၢ- ကယီၣ်

ကား၊ ဘီးမဟိုက်နိုးမာ- နိမ္မိတပွဲဆိ အာဇာနည် ဘီးဘွဲးနိမ္မိတပွဲဆိ မဟိုက်နိုး
ဇာဝံ-အဇာနိဇာနိ၊ နံးခိးခိး၊ အပိတ်တမိးချေ့ မလှဲအိးဟဲးဇာဝံ တားပးဇာနာ
အပိတ်တမိးချေ့ဇာ လှဲအိးနာ ပယးလှဲဇာ ယာနာ မဟိုက်ဟဲးဇာနာ၊ အပိတ်တမိး
ချေ့နာခိး ကိးဆိယိ တံးဟဲး၊ ကလးကလးနာမာဆိဇာ ဖိခိးနာ အအာဘွဲးဇာဝံ
အနိကား၊ အာနိအိးဒုနာ အဖိခိးနာ ဟဲးဇာအိးကနာ၊ ဟဲးအိး၊ တံးဆူအိး
ကနဲဆူအိး၊ ဆီလဲ ဝါးဟဲးနဲ၊ ယိးမိးမိးဇာ၊ အဇာမတိးအိးဟဲးတိးဇာ၊ အပိတ်
တမိးချေ့နဲညးအဆွဲးဘွဲးညး၊ အိး- စုပွဲးယိးမိးမိးဇာ၊ ကခိးဇာ ဇထိးကလေး
ဇာဝံးနာ ထုပွဲး အပဲးကွဲး အဟိးဇာ၊ အပဲးတိးဇာ၊ အပိတ်တမိးချေ့ ပယးဒုနာ
ဆိတိးဇာဝံ၊ ယိးမိးမိးဇာ အဘိးဇာ နဲးနိးဇာမာ၊ အမုးအခိးမိးဇာ၊ အဘိး
ဇာ နဆီလဲကဲးမာ၊ အမဲး အလှဲတိးဇာ၊ အဘိးဇာ နပိးဇာမာ၊ ဇမုး အခိးမိးဇာ၊
ပပွဲးယိးထဲဟဲး တံးဆူ-ဟဲးလိထွဲး(ထိး) ဘိးလိခိးလဲးဇာ၊ ယိး မိးမိးဇာ၊
အပိတ်တမိးချေ့ဇာဆိ -အဘာမာ၊ မဟိုက်ဟဲးဇာ၊ မုးဘိးခိး ဇမုးဝံ၊ တိးပိး
နဲးပိး ခဲးဇာဖုး အမုးခိး ဇမုးဝံလဲး၊ နဲးကွဲးဇာ ဟိးခိးထွဲး(ထိး) ဇာ၊ ဇာ၊ ဇာ- အ
ဆဲးဆိး(ဆီလဲ)ထုးဇာမာ၊ အပိတ်တမိးချေ့ မဆွဲးဟဲးဘွဲးညး၊ ထံးခိးဟိးနာ
မဟိုက်ဟဲးဇာ၊ မဲးကွဲးဟဲးဇာ- မဟိုက်ဟဲးဇာ၊ အပိတ်တမိးချေ့ ညး အဆွဲးဘွဲး
ညး၊ ဇမုး ဖုးမိးဇာ- ပုးနာ အဲးကွဲးမိးဘွဲး၊ နိးနာ အယုး ယုးလှဲ အချိးပဲးတိးဇာ၊
ယိးထဲဟဲး ထံးယိးဇာမာ၊ ဇမုးဖုးပုးဇာ၊ ကွဲးဟဲးမိးဇာ၊ ယိးထဲဟဲး ပွဲး ပွဲး ဖိညး
နိးခိးလဲးမိး၊ အယုးယုးလှဲ အဇာထွဲး(ထိး) ဆဲးနာ အချိးတိးဇာ၊ ယိးထဲဟဲး ပွဲးပွဲး
ဇမုးဆူခိးဇာ ကျိးနာ အိးမိးဇာဝံ၊ အပိတ်တမိးချေ့နာခိး ယိးဆိဟဲး ဖိနာဇာပုး၊
ပုးပိးဘိးမိးဇာဝံ၊ ပုးဇာ အဖိးဇာ ကးကလိးနာ အမဲး အဟံးဇာအိးတိးဇာ၊
ကွဲးဇာ ဇဆိးနိးဖိး ၊ ဇဆိးအိး အပဲးကား၊ ကးကလိးနာ ပွဲးပွဲး အာမးတိးနာ၊
အဟိးအိးဘွဲးညး၊ ဇချိးထုး အဟံးအိးဇာခိးနာ အပိတ်တမိးချေ့ အမးပိးနာ၊
နိးခိး အမဲးအိးဘာမာ နိးနာ၊ အဆဲးဘွဲးနာ အဂျဲးမိးဇာ၊ ကးကလိးဆိ
ထိးလိလိနာ၊ အထိးလှဲ ပုးဟိးနာ ဝါးနာ၊ ပုးလှဲ မုးဇာ အိးမိးဇာဝံ။

အပိတ်တမိးချေ့ ခွဲးဆူညး။

ခွံစိချိုး	အပိင်အိုးလဲး
အဆီး	ကူး (၇၀)
နဲ့	လုံးတုံးနဲ့
လှမ်းချိုး	မေးမေးလှမ်း

ကုကိလဲးအဝါး

ယိးကအဝါးနုး အဟိးဗိးတံ့အိးအစးက၊ ကုကိလဲးအဝါးအံ့အံ့
 မှာနုး၊ အိးစးစံ့ ကုကိကု၊ နီးစိး နုးအံ့အံ့၊ ဝါးအံ့၊ ဝါးအံ့၊ ဝါးအံ့
 မာ-ဝံ အဟိးအံ့။ ကုကိလဲးအံ့၊ အိးမုးမုးအံ့အံ့ မာ-ဝံ ၊ ဝါးအဟိးအံ့။
 အဝါးနုးအံ့ ပတးမုးမုးအံ့အံ့ မာ-ဝံ ဝါးအဟိးအံ့။ အံ့အံ့အဟိးအံ့၊ မုးမုး

နေ့ခင်းခံ န် ဟွဲပနံး မျူးတုးပီးမိုးန်တီၢ်အံၤဟွဲပနံး. အယုဒ္ဓေ ကွက်ထဲဟဲးစုး
 နမၤ တးပးဘဲးဆဲးစုးဟဲးပနံး. အငါးစုးအံၤ အဟံးဒုးကးဝံးပနံး လုပံး, ပံး
 အိးကး ကွက်ထဲကိးအိး အိးဟဲးပနံး, အဝံးနမၤအဘဲးစုးနမၤ "စုး" ဝံး မဲးဆိး
 အုးလးဟဲးခင်းခံ ဘဲးဆဲးစုးဟဲးပနံး. အနိးငါးစုး အဝံးနမၤကွက်ထဲ အစီၤ ဧပျး
 စုးဟွဲပနံး. အဝံးနမၤ အမိုးဂိးထွဲး(ထိး)တလုး တလုး ဝံး ယး စုးစိး, စီၤစုး
 နမၤ, အလုပံး ပံး လုပံးအိးဟံးနမၤ အဖိးခိးနမၤ, အိး.. စုးပံးကွက်ထဲကး-ဝံး
 အဘဲးစုး
 စုးစုး. လုပံးကိးစုး ကွက်ထဲနမၤ "စုး" ဝံး, အဆိးစုးစုး. အဝံးမိုးဂိး
 စီၤ ယးယးစုးစီၤစုးဘဲးနမၤလုပံး ပအိးတးအဖိးခိးနမၤ, အိး..စုးပံးကွက်ထဲ
 ကး-ဝံး အဘဲးစုးဘဲးစုး. ယး, အိးဝံးအလုပံးကိးစုး, ကွက်ထဲနမၤအ
 ဆိးစုးဘဲးစုးစုး. နံးခးစိးနံး, စိးထုး, ထိးစုးပံးစုး, ကွက်ထဲနမၤအ
 ယးခိးလးဝံး အမိုးကး. အယိးနမၤအမဲးဆိးစုးစုးဝံး ခုးနမၤ ကွဲးယိးစိး,
 ဒံးဒံးအိးဘဲးဝံး, ဟံးနမၤ စီၤဘဲးစိးစုး. အလုပံး ပံး ပအိးဟံးနမၤအဖိးခိးနမၤအဘဲး
 အုးဘဲးစုး, အလုပံးကိးစုးကွက်ထဲနမၤ, အဆိးစုးဘဲးစုး, အဝံး ခိးအမိုးပိး
 နမၤ, **"ကယိးဝဲးစိး.. အဆိးစုးစိး"** ဝံးဟံးနမၤ အယိးဝဲးစုး အလုပံး စုး
 ဆဲးစုးနမၤ အဝံးဒုးစိးစုး. တုးစုးအဝံးမိးစုးအယိးဝဲးစုး ဝံးလး တံး မဟံးဟဲးစုး.

ကွက်ထဲနမၤအဝံးခွဲးပျးညး.

ခွဲး စိး ချိး	ပိးပဆဲး နမၤ ပိးပထဲး
အဆိး	၁ ၅၅, ၅၉
စိးလုးချိး	ဆမိးနုးစုးတံး
နမၤ	ငယုးခိးနမၤ

ယိုး.....ယိုးကာ ပိတ်စနုပူပူ အိုးကာ၊ မညှဲးနီကံးဖု အဖွဲ့စဉ် တံးတံးတံးပုဘဲးဆဲးဇုး ဟံးဇုး။ အဖွဲ့စဉ်ဇီ၊ နီဘာန အီုနဲမိ.. အံ့စကဲးကာ က အီုနဲမိ.. အာတွဲးဒဲးဇုး နီဘာ နအီုနဲမိ..လုထုတုကံး ဇုးကအီုနဲမိ.. ဆိတုး (တိး

တံး)ဇီ၊ နီ ဘာနအီုနဲမိ.. တံးမိဒုးကာကအီုနဲမိ.. အံ့ အဲကံး ,နီဘာနအီု နဲမိ..အံ့လံကုးဇုးကအီုနဲမိ.. စုနုဇီ,နီဘာနအီုနဲမိ.. ပိးစံး(မုး)ခိးဇုးက အီုနဲမိ.. အဟံး(ပိးတုး)ဇီ, နီဘာနအီုနဲမိ.. ဒီခိးဆဲးဇုး ကအီုနဲမိ.. ဝဲ, တံးပု ဘဲးဆဲးဇုးယး, အလုပိးလဲးဇုးဟံးဇုး။ ခဲးအကုး ခိးနု, ပိတ်စနုအံ့ဒုးပိး ဝံးနု အံ့အိးတိးဇုး။ အွဲးခိးနု ,အံ့စကဲးကာအီု ဝဲ အဖွဲ့စဉ် က, အမိနု စိးတလု, အကုတိးဇုး။ ပိတ်စနုခိး အမိအဆဲးဇုးဖုမုဖုပိးဝံးနုမု အလံအိးကာ.မုဖုဝံးနုအမုခိးမိ လုထုဟံးနု အာတွဲးဒဲး "ဖု" ဝဲအဲးနဲ အပိနီကုးဇုး အာတွဲးဒဲးအထုဟံးလံးဇုး ပိတ်စနုမုဇုး လိးအုးတိးဇုး။ အွဲးခိးမိ, မုးဇုးမုးဇုးဖုတံးမိအလဲးအိးတိးဇုး။ တံးမိ ခိး ဒုးကာက ဆိတုး(တိးတံး)နု အဒိးဘဲးမိဇုး။ မံးဇုးလု.. လုနဲနု, အဲး ဝဲး မုး ပိးလံကုးဇုး,အဲးခိးပိး အံ့ဟံးထုး(ထိး) ကုးအဝံးဇုး,လုကုးဇုး, အံ့အဲး အလံးဘဲး(ဝဲးဘဲး)နဲအခိးဆိးဇုး, အံ့အဲးလံးလိးအုးမဲးတိးဇုး။ အွဲးခိးမိ, ပိးစံး(မုး)ခိးပိးဝံးနုတုတုအုးနဲ အံ့အဲးအဟံးဇုးခိးနု ပိးစံး(မုး)ခိး ဇုးမုကု လုနုနဲအဲးအိးဘဲးဇုး။ အွဲးခိးအံ့ပိးတိး ဝံးနု,အံ့ဒီခိးအဟံးဇုး,

ဒို့ခိအဆုံ့အအိၵ်အဟ်း (ပိတုး)လဲးနဲအလုးအကျိနိနဲ၊ အလုးနိးမုး
ဆး ကျုကျုးနဲ၊ ပိတ် စးနုလဲးဒုးခိးအိးခိး။

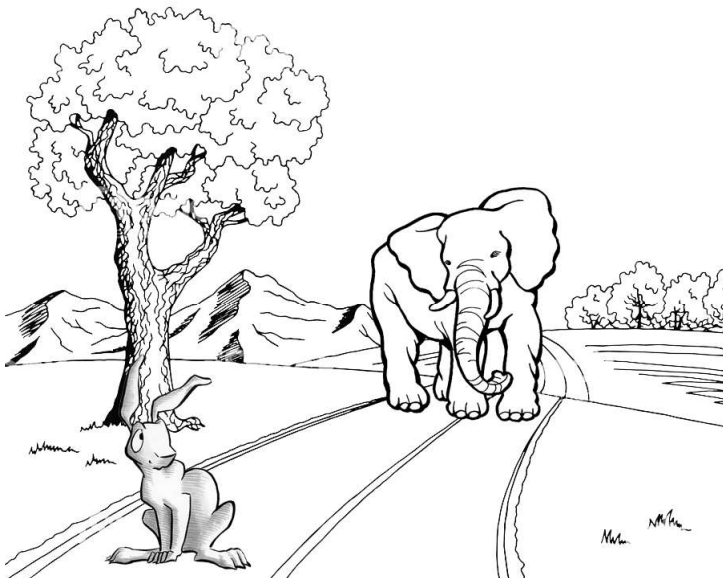
(အပိၵ်ကျဲ ညှိးနိးလုးလုးပုၵ်-ဟိၵ်လဲးမလဲးဆိးအိး။)

အဖဲးစိးခိးညှိး။

ခိး စိး ခိး	အပိၵ်လဲးလုး
အဆိး	၇၈
နုး	ပိး ထံး နုး
ခိးလဲးခိး	မဲး နဲး လဲး ထုး

အဝံးနဲးမ့းခိး

၄

ယိး...ယိး ကျဲအဝံးစိး
ကိးအိးမိးအုး၊ စဲးအုးပံး
တံးကျဲးခိးလဲးဒုးကျဲး
စံးကျဲး။ တံးကျဲးခိးလဲး
ယိးနဲးထုးကျဲးဒုးကျဲး
ကျဲးထုးထုးလဲး။ အကျဲး
အဆိးအိး။ အိး...စးပံး
မဲးမ့းလဲးနိး။ မ့းထုး
နဲး ခိးလဲး၊ ယိးလဲးဟဲးကျဲး

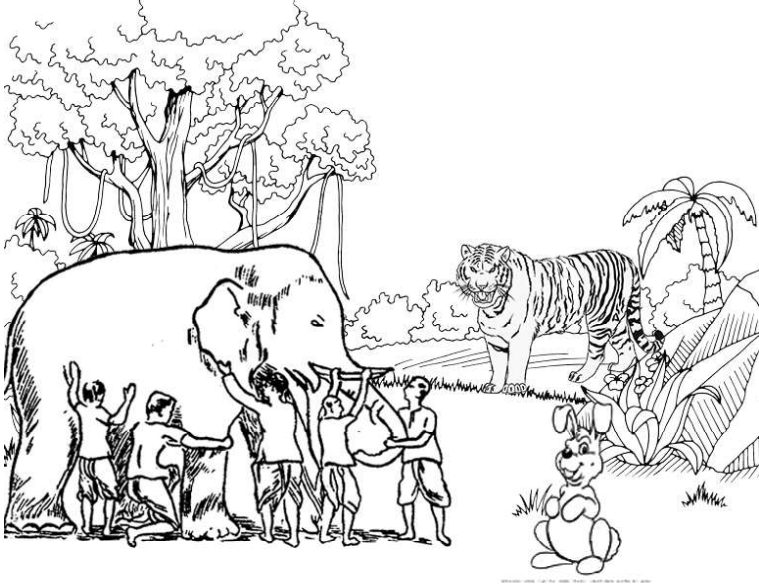
လိး။ တံးကျဲးဒုးပိးပိးပိး နိးနဲးအလုး(လဲး)နိးအိး။ မ့းလဲးခိး ကံးနဲး တံး
ကျဲး ခိးဒုးကျဲးပိးပိးအိး။ အဝံးနဲး ခိး မ့းလဲးအယိးကျဲး၊ ဆဲးကျဲးအခိး

အိမ်ကား၊ မွဲလဲလဲ နဲ့ ခါး ညှပ်ညှပ်အိပ်၊ ဘွား၊ ကမ္ဘာ့ဖိမိမိခေ ခံ၊ ကမဲမဲတံတံ ယာ- ခံ၊ အဟိမ်း၊ ဧချီအိမ်မွဲ ဧခဲလဲလဲခါးဧဝီနဲနဲ၊ မွဲလဲလဲအယိဧဘဲဘဲ အခဲဘဲဘဲခါးဧဝီဧဝီ-၊ မွဲလဲလဲအမဲပိနဲနဲ၊ အနဲမိလဲလဲနဲနဲ အဝါးဧဝီ ခဲနဲနဲ တံ တံ ကျဲ ပျီဧဝီ၊ အဖဲတံတံဧဝီ၊ အဝါးအပျီဧဝီခါးနဲနဲ၊ အိမ်...စးပံးခဲမဲမွဲလဲလဲနဲနဲ၊ ဆဲး ဝု၊ အိမ် နိဖဲမဲဘွားနိနဲနဲ၊ ချီလဲလဲ မွဲဂု နုဧဝီ ဝါးကား၊ နုဧအဖဲခါး လဲဧဝီ၊ အိမ်...နုဆဲးခဲဧဝီ၊ နိမုနုအပျီဧဝီ တံတံကျဲ ခါးလဲလဲဒုကား မွဲလဲလဲဧ အိမ်ကျဲနဲ နဲ အိမ်နိ...အိမ် အိမ်ဘွားဧဝီ၊ ဝါးဧဝီ၊ နုအိမ်ကလူမွဲဆဲးချီဧဝီ နဲနဲ၊ မဲအိမ် အိမ်ဟဲ ဧဝီ၊ အဝါးဧဝီခါး နုဧဝီ ဂု -ဟဲ၊ ဟဲ၊ ပံးပံး လဲလဲ မွဲ ဧဝီ ဆဲးခါးဒုပိဧဝီ ထီ ထီဆဲး အဲနဲနဲ၊ ဝီအိမ်ဧဝီ၊ ချီဟဲနဲနဲ မဲမဲခါး လဲဧဝီဧဝီ... ဆဲးခါးဒုပိမဲတဲယုလဲလဲ ကုကုနဲနဲ မဲဆဲးဟဲဧဝီ၊ အဝါးဧဝီ နဲနဲခါး၊ ခါးဒုထွားအိမ်နဲနဲ၊ ချီဟဲနဲနဲ ကုလု၊ ခဲနဲနဲဂီလု- ကုလု၊ ဧဂီလု (ခဲခဲနဲနဲ)အတီအဲဧဝီ၊ ချီဟဲနဲနဲခါး၊ မဲတဲယုဆုတီ ကုပံးဧဝီ၊ ခဲနဲနဲ ဘိမဲယုဟဲဘဲဧဝီ၊ အွဲနဲခါး ဧဝီ၊ အဝါးဧဝီ မဲတဲယုလဲလဲဧ ဧပျီနိနဲနဲ အလိဧဝီ၊ ချီဟဲနဲနဲခါးမဲတဲ ယုဧ တံ တံ ဝါးအိမ်ဂု မဲဟဲခါး ဧဝီ၊ မဲတံ ဧဝီဧဝီ ထုဧဝီ၊ ဧခဲခါး လာပု ဝါး၊ ဟိဧဝီ၊ အဝါးအိမ် လဲလဲ၊ အိမ်အဲအိမ်၊ အိမ်(ဂု)ဧဝီ ဝု နဲနဲ မဲအိမ်ဟဲဧဝီ၊ နိနုအဲ ဝါးဧဝီ၊ ချီ ယုအိမ်နဲနဲ လိ အိမ် ခါးလဲဧဝီ၊ အဝါးဧဝီ ဆဲးခါး အပုဧဝီ၊ လဲလဲတုနဲနဲ ဒု လိ အိမ်ဂု အ မွဲခါးလဲဧဝီ၊ ဒုဒုဒု၊ ခါးနဲနဲ အဝါးဧဝီ အပိကား၊ အ ဝါးဧဝီ ပဲး နဲနဲအဲဧဝီခါးလဲဧဝီ၊ ချီဒု အိမ်(ဂု)ခါး အိမ်အဲ နဲနဲဒု ဧဝီခါး

အဝါးဧဝီခါးမွဲခါး၊ ဆုညး

ခွဲခါးချီ	ပိကုလု
အဆိ	(၅၇)
နုမဲ	ယုခါး
ခွဲလုချီ	မဲသံတဲအဲ

ကွာနဲမလွဲလိဒုးဒုးဂုလွဲ

ယိး...ယိး ကာအကွာ
လွဲဒုးဒုးအိးနဲမ, မွဲလွဲဒုးဒုး
အိး, တိးဒုး ကာ ဒါ့ နဲ
ဟွာမာမံ. အကွာလွဲ
နဲမက, " ကွာ ဧ ချိ
ထဟဲနဲမ မကွာလ
မာ, " အဟိးဒုးဒုးနဲ,
"ဘာဆံဒဲမာ ကွာ ဧ
ဒါ ချိ ထဟဲ နဲမ, မ

ကွဲဟဲမာ " ဝဲ မွဲလွဲဒုးနဲမ ဒါ အဟိး ဒုး မာ. အွာဒါ့ဒါ, " ကာ..မလိဒုးဒုး, ကွာ
နဲမ, 'နိ ဒါ က မ အွာ ဒဲ, နိ နဲမ နဲမ, ကွာဧ အ အွာ' ဒါ ဘွာ ဝဲ အကွာလွဲ
နဲမ အဟိး မ, မွဲ လွဲ နဲမ ဒါ " အါ-ကမ္ပူ တုးမာ " ဝဲဟိးနဲမ, ကွာအယးကပိဒဲ
နိနဲမ " ဝု...ဝု...ဝု... " ဝဲ ချိထု ဘိ အ ပါ ဒါ နဲ, ချိ လွဲနဲမ ဒါ " မွဲပိမာ, မွဲ
ပိ မာ, အဝဲဆဲဒါ, ထဟဲဘဲပိဘွာဒုး, မွဲဆိမအွာဒဲ, မွဲမလဲနိဟဲဒဲ " ဝဲ
ဟိးဒုးဟဲမာ. အွာနဲဒါ, အကွာလွဲနဲမက, " မွဲပာ..နိဧ ဘာမ ကွဲဟဲမာ,
ဆိဘွာ..ကွာကဧဒါဒဲနဲနဲမ " ဝု..မု.. " ဝဲ, ချိထုပိဒါလဲ ဒါမာ, ချိထဟဲ
ကွဲဒဲနဲမ, " အကွာလွဲဒဲဒါယာ, မပိမနိလွဲ ဝဲဆဲဒဲဘွာ, ဝါအွာအာ လွဲ
ချိ နဲပိဘွာဒုး, " - နဲဒါ, အကွာနဲမက, " နမ္ပာပာ..ကွာဧဒါချိထဟဲနဲမ,
မကွဲဟဲမာ. တွာနိဧကွာကမ အွာလဲညာ, ကပိ, ကနိထဟဲ-ဘုအုဒါ
နဲဟဲကလိအိအွာမိဧ " နိ နဲမ, ဝါ တိ မာ မံ. နဲ ဒါ နဲ မွဲလွဲက-ဒါ အု,
အါ နဲမ- ကာတိမာ မံ. အွာနဲ ဝဲဒဲ, အဝဲဝဲကိးအိဒါဆဲဒဲလိမာ. " ယ
တုအုနဲ, နဲ မျိ မ, တွဲ မွဲ ဘာလဲ ဆာ... အဘိးတွဲလွဲဆဲ ဒဲမာ, " နိ
နဲမ မျိဆဲ ပါကွဲလိမာ, မွဲလွဲက, ဒါအု အါဝဲဧ, ကာနဲအါဂု အမူ ဒါ
နဲ, အဝဲဝဲနဲမက, " ဝဲပွဲ မွဲ လွဲဒဲ..ဝဲတဲနဲမာ. " အဟိးဒုးလဲမာ..မွဲလွဲ

လိူတီးဂူနုဟာနဲ၊ တွာ- အကူနဲမအော့ဇာဖုအာ စီနီလံဝါဇီဇာဇာ။ " နီ ကာမံ။ အဝါစီနဲ၊ " တဲ..နီမံနာ၊ ကောဘံဇာ၊ အစီဇာ၊ ဘဟာဆုကု၊ အ မူကျု ပျံ နာ၊ ဘဟာစံနဲ နပူနာ ဘဟာလံ ဂါဇာဘွာ " နီကာမံ။ မွဲ လဲနဲက အပူနာ ဘဟာလံဂါ ဇာတီးဇာမံ။ အဝါစီနဲ အစဲ အကျု အဖီ ဇာ။ ကွာထဟဲ လီနဲ နီဇာ အဘု န..အပူ ဇဲးဇာနဲတံဇာဘွာ။ ကွာနဲဘု န..တံတံကျုတီးဘွာ ဝဲ ဖီတံကာ။ နဲနီနာ၊ အကူထဟဲမွဲလဲနဲ အာဇာ လီတီးဇာ.အဝါစီနဲက , " ခမးကွာလဲနဲ.. မာနဲမလိူဇာဘွာဇာ.. မွဲလဲနဲ နာ ကျုအိဘု ခိဝဲ ချီနဲ အာ,အအာလဲဇာ..ဝဲ-ဟီနဲ၊ အကူလဲနဲ အယး အဘု အဇာကာ။ အကူလဲနဲအဘုတီးဇာ။ အကူလဲနဲ စတံ,အိဇာ ဇာနဲအဘုကွာဇာ။ ကျုလု..ဇီလုအဘုပျံဇီနီဇာ, အဝါစီနဲ " ကာ.. ကွာကဘုက နီနဲ မွဲလဲနဲဇဲးဇာဇာအဘုဇီလဲဇာ, " ဗျ.. " ခနဲ, မွဲလဲနဲ ကျုစံတီးဇာ။ အဝါစီနဲက မွဲလဲနဲဟီနဲကွာ နဲ ဘဟာလံ- ဇီ..ခိ-နဲ အအာဇီဇာမံ။ " မွဲဆိအာလိ ဟာနဲ..အကူဆိ ကအာဇာ " ဝဲ- ဟီနဲအအာ ဇီလဲဇာဇာ, အကူထဟဲ ကံဇာနဲ, ဘုအာ, အိနဲ, ပကာ, ယိဆိ, ဟဲဇီ အိအာမးနဲ ကဖျိ, ကဖျး, စီနဲ ဘီဟဲ တီးဇာ။

အကူနဲမွဲလိူဇာဂုဇာ.ဆုညး။

ခွံစိ	စု လုကွံ
အဆိ	၇၉
စိလု	မာထာထာနဲ
နဲ	ပီအုနဲ

စဲးစဲးဝံ့ (ဇဲးစဲးဝံ့)

ယိၵ်.ယိၵ်ကၢအမ့ၢ်
ပိၵ်ပၵ်ဟံးနဲၤ, ဟိၵ်
လဲၵ်, ဧမိၵ်လဲၵ်,
ဘဲးစဲးဝံ့ ဝီၤန့ၢ်ပူၤနီၢ်
တံးနးတံ့ၤဘိၵ်ပူၤ
ထူၤနဲၤ, တံ့ဘိၵ်
လီၤခိၤ လီၤထူၤ, စဲး
မတီၤ လၢဟံးဧၢ်.

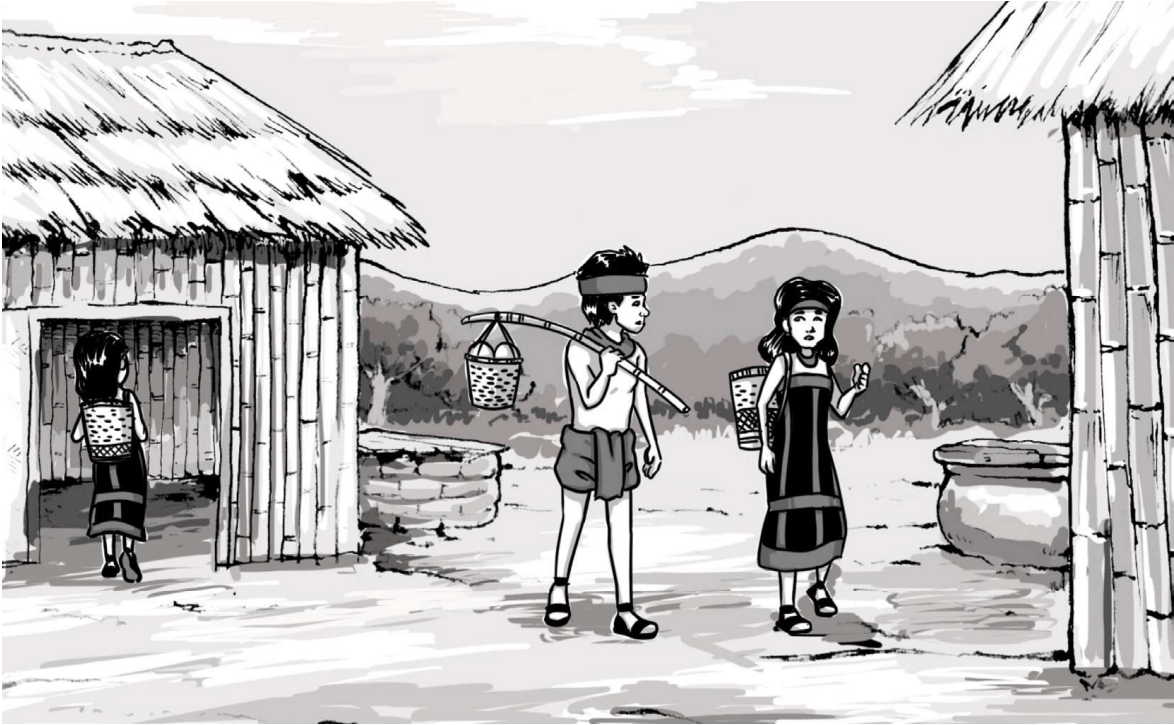
န့ၢ်စိၤ န့ၢ်နီၢ် ချီၤဟံး မနီၢ် ဧၢ်ဇဲး ဖုၤ တံ့ဘိၵ် လီၤနဲၤ, တံ့ဘိၵ်. ဆီၤ, နီၢ်, ဝိၢ်, အံ့ၤ,
အၤ, ဟံးဖုၤ တံ့ဘိၵ် လီၤနဲၤ, တံ့ဘိၵ်. ပံၤနး, တိၢ်စိၤယံးနီၢ်, မွဲးချီၤ, ယိၵ်စဲးပိၵ်ပဲးမွဲး
ချီၤ, ဟံးနဲၤ, မနီၢ်ဧၢ်ဇဲးဖုၤ တံ့ဘိၵ်လီၤနဲၤ တံ့ဘိၵ်, ထီၤဧၢ်ဘၢဧၢ်. ယိၵ်ကၢ, ပွဲး
ဇဲးစဲးဝံ့ ဟီၤန့ၢ် အစံးနီၢ်ဟ့ၢ်ဧၢ်. ယၤမ့ၢ်န့ၢ်ထီၤ န့ၢ်ဟ့ၢ်ပိၵ်ပဲးဟံးမ့ၢ်ခဲၤန့ၢ်စိၤ လဲး
ဧၢ်(မိၤအံ့) ဧၢ်စံး ဟ့ၢ် ဧၢ်. ယၤမ့ၢ်ပိၵ်ပဲးဟံး အီၤဂုၤန့ၢ်န့ၢ် ဟိၵ်လဲၵ်ဘဲးဧၢ်မ့ၢ်ခဲၤက့ၢ်
ဧၢ်, ထံးယိၵ်, ပုၤယိၵ်, အီၤဟ့ၢ်ထဲးပၤ, နီၢ်ခိၤ, ဆဲးဗလၢ, ယအံ့ခိၤလဲၵ်ဧၢ် ဆၢယၤ
ပွဲး ဇဲးဝံ့ န့ၢ်လဲၵ်ထီၤဧၢ်ဘၢဧၢ်. စံး နီၢ်ဟ့ၢ်ခိၤ, စၢ်တံၤပိၤ ဧၢ်ဟံးဧၢ်. န့ၢ်အိၢ်ကၢ
စံးနီၢ်ဟ့ၢ် ပူၤန့ၢ်, ဟိၵ် ပိၤစံးနဲၤ တံ့နဲၤ ယိၵ် အိၢ်ဟ့ၢ် ဧၢ်. "ဘုၤ..ဘုၤ..ဘုၤ" ဝံၤ
တံ့ဧၢ် ချုၤချုၤ နဲၤ, ဟိၵ်ဆံၤ ပိၤကွဲးအနဲၤ တံ့နဲၤယိၵ်ဟ့ၢ်ဧၢ်. ဇဲးစဲးဝံ့(ဇဲးစဲး)
တံ့ဘိၵ်ဧၢ် အဖိၤခိၤန့ၢ်, ဇဲးစဲးဝံ့ နဲၤ အယး-တံ့ဧၢ် "ဘုၤ..ဘုၤ..ဘုၤ" ဝံၤအ ချုၤလိၢ်
ကၢ. "အစံးဧၢ် နီၢ်နဲၤချုၤမိၤ" "ဟအံ့" "နီၢ်ဧၢ်, နီၢ်နဲၤချုၤမိၤ," "ဟအံ့" ချုၤ
လၢ. "ဘုၤ" အန့ၢ်ဆၢ ဧၢ်. "ဇဲးစဲးဝံ့ နဲၤ အဟီၤ မိၤဧၢ်, "ချုၤနီၢ်, ချဲၤနီၢ်, ခိၤ ခဒိၢ်.
ဧၢ်နဲၤ က့ၢ်တံ့ ဘိၵ်ဧၢ်-ဘုၤဘုၤအချုၤ ဧၢ် မိၤ " -ဝံၤ, ဟီၤဆဲးမံၤ ယိၵ်ညး.
" အစံးဧၢ် ..ဇဲးစဲးဝံ့မဟီၤညး, "ပိၤငၢဆိၤ ခဲၤဟီၤကၢ, တိၢ်ဧၢ်အၢ် အၤကၢ,
ချုၤဇဲး, ချုၤဇဲး " -ဝံၤ အယိၤကၢ အစံးနီၢ်ဟ့ၢ် စိၤဧၢ်. ဇဲးစဲးဝံ့ တံ့ဘိၵ်လီၤ
ထူၤ(ထီၤ) စိၤနဲၤ, ဇဲးစဲးဝံ့ အံ့ဧၢ် ဖိၤဟ့ၢ် မိၤဧၢ်. အစံးက, အကီၢ် ဟိၵ်န့ၢ်ဝံၤ

အိတ်နဲ့နဲ့ , အနီက အပျော်ဝိုးဒုက္ခက ဝါနဲ့နဲ့ အိတ်ဟွဲ့ မီးဇာ . စေးစွဲစွဲ နဲ့နဲ့ ခိုး , နဲ့ဟွဲ့ ဇာ အဆုံးမီးဇာ . ဇနီ နဲ့နဲ့က ပျော် အဖျက်ကား , " အနီနဲ့နဲ့ , ကွဲ့ အံး ထိး အဖိုးဖိုး ဇာမီး , ပဂျာ ကွဲ့ကား ဖယုမီး , ဖ ဖလှာ ကွဲ့ကား , ဖလှာမီး " - အနီကား . နံးပျံးခံးနဲ့ စေးစွဲစွဲ နဲ့နဲ့ , မှာ အ မှူ အိတ် တီး ဇာ . အစံးနဲ့နဲ့ တွံ အလိတ် နီတီးဇာ . စေးစွဲစွဲနဲ့ ခိုး , အံးဆိတ်မီး ဆီနဲ့နဲ့ , ယိတ်အိတ် တလိတ်ခံ အဆီက အိတ်ကား , အဆံး ချိတ် ဘိတ် အိတ်ဇာ . " ယိတ် အိတ်လှာ " နီနဲ့နဲ့ အကီးဟိတ်နဲ့ အထိတ် ဇာ . အထိတ်ခိုးလဲးမီး အစံးလှာဇာ ခွဲးဘာနဲ့နဲ့ , အစံးလှာ လှာဘာ ဖား နဲ့နဲ့ အထံးအိတ်ဇာ . အစံးလှာဒုက္ခမီးဇာ .

စေးစွဲစွဲခွံ ဆူတီးညှာ .

ခွံစိတ်	ပိတ်ခွံး ပွဲ
အဆိတ်	၈၃
စိတ်လှာ	ဆလှာ ထူ ခံး
နဲ့	ထိတ် ဇာ နဲ့

ဟိန္ဒူစီးနဲး၊ စီပွဲးလိလဲးစီခွံ

ယိး..ကပွဲးဒဲးဒဲးဟိန္ဒူစီးနဲး၊ စီပွဲးလိလဲးစီ နီတံ၊ အံးပံးပူ နံ မွာဟွာ
 ဧး. ဟိန္ဒူစီးနဲးပိလဲးနဲးက , စီပွဲးလိလဲးစီစီးနဲး၊ ဟိန္ဒူစီးဧ အံးအံးလိနဲး
 ဝံးဒဲးနဲး ဟိန္ဒူစီးနဲး အတိဒဲးဒဲးမလိဟဲးကွဲးဒဲး, အံးထံး(ထိ)အိးနဲး အပံး
 ပိဗး အစံးဒဲး လဲးဒဲးဟဲးလး. အွဲးနဲးဒဲးဒဲးမံး, စီပွဲးလိလဲးစီ စီးနဲး ဒဲး,
 ဟိန္ဒူစီး အဘိးဒဲးဒဲး ဒဲး တံးလိးအဲး ကိးလိးဒဲး ဗးမံး...ဝဲ နူတံးတံးဧး,
 ဒဲးနဲး အငူ အဲးဒဲးဧး. နူအိးဒဲးအကူဒဲးဒဲး, ဟိန္ဒူစီးတံးလိးအဲးကိးနဲးလိ
 တိးဧး. ဟိန္ဒူစီးနဲးဒဲးဒဲး, နံးပွဲးဟဲး အိးဒဲးဒဲး ဒဲးနဲး, တံးအလိး အဲး
 ဧးဝဲ. အွဲးနဲးဒဲးဒဲးမံး စီပွဲးလိလဲးစီ စီးနဲး က ဟိန္ဒူစီးဒဲး ဒဲး, နံးပွဲးလိ
 ပိကလဲးနဲး အစီဒဲးဒဲးကံးဝဲ. 'ဟိန္ဒူစီးနဲးဒဲး, " စီပွဲးလိလဲးစီစီး..
 ကူဒဲးဒဲး, နံးပွဲးလိ လံးဒဲးဒဲး " 'အနီ ကံး. စီပွဲးလိလဲးစီစီး နဲးဒဲး,
 " နံးပိတံး လိးဒဲး, မပဲးဒဲး " ဝဲ အဟိးဧး. ဟိန္ဒူစီးနဲးဒဲးဒဲးဂိလိဂိ
 စီနဲး အလိအိးဒဲးဧး. အဖိလဲးဧး, အစီတံးဒဲးညး. " စီပွဲးလိလဲးစီစီး

ကွာဝီစိနှံဖွဲ့အပဲး၊ ဘွဲးနှီ့ဇ၊ ကွာအုလုပွဲထံလှီ ကံ.. အပာ ချံ့မျိုး
ခါလှီကံ. ဝီစိ နှံဖွဲ့အပဲး၊ဘွဲးနှီ့ဇ၊ " အနီကံ. စီဖွဲ့ လိလဲးစိနဲက
နံ ဇီစာ (စူ) လိဇာဘွဲးဝံ အဟီ ဘွဲးညး. အဖိလုဇ၊ အစီ တံဘွဲးညး.
အွာနံခိ၊ နံဇီ လိ ဇာဇ၊ နိနိ နဲ၊ အမွဲဇ နိလး၊ အွာဇီ L အလိလှီ
ညးနီတံဇီ, " ဂှီ " နံဆီ ကဲ, ဂှီ- နံဂှီ ဇဲ " နိနဲ, ဟီနု စီဇ၊ မွဲပုချု
ဟီ, တီနဲ အံ့ပိအစီဇီဇ. အံ့နုအဖိခိဇီ, " နီအုပဟဲ, တလုဟဲ,
ဇ, အပုမခိဇ အီ ကဲ, ယုဘုဖဲဘွဲ, ကွာ ဝီ ကဆံ့အီ မိဇ " နိနဲ, ဆီ
စံးကံ. အစံး ကျဲ... ဟီနုစီဇ, နုပိဟဲ, တလုဟဲ နဲ, မ မှအုခိနဲ,
အမးပိနဲ, မွဲလံ, ဆံးလံးစီ အနဲ, ဟီနုစီနဲ စီဖွဲ့ လိလဲးစိဟဲဇ,
တီအနဲ မမိနီ ဟဲဇီ ဇ. " မွဲဇီ ကွာမွဲနုဇီ.. ယဲယဲ ခုတီဘွဲ. ဆံးဇီ,
ကွာဆံးဆဲဇီ.. ယဲယဲ တီမျီ ဘွဲ, မွဲဇီမွဲဇုဇီဇ.. ဆံးဇီဆံးဇီ
ဇီဇဲ " ဒီဇု- ဇုလုနု- နုဆု. " ဒီဇု ဇုလုနု ဆံးဇီ.. နံထံ (ထံ)
ကွာစု ဟီနုစီနဲ, စီဖွဲ့ လိလဲးစိ စံးတံးနုဇီ " " ကမူဇ.. ကွာဘုဂံအီ
အအုဇ.. ကွာတံ့ မှီအီ အအီကံ.. ကွာအံ့ ကုထံ (ထံ) စံးတီဇ. "
အွာတံးဇီ, မတီဟဲဘွဲး ညး. ဇုအီ ဇုနံ ဇုလုလု... မှအီ မှနံ
မုကံးကီ.. မွဲဇီ ယဲယဲ ခုတီဘွဲ.. ဆံးဇီ.. ယဲယဲ တီမျီဘွဲ.. မွဲဇီ
မွဲဇု ဇီဇဲ.. ဆံးဇီ ဆံးဇီဇီဇဲ.. စီဂီ, ကီလီနုနုဆု. စီဂီ, ကီ
လီ နုဆံးဇီ.. ကွာစု ဟီနုစီနဲ စီဖွဲ့ လိလဲးစိဟဲ နံထံ (ထံ)
စံးတံး နုဇီ.. ကမူဇ.. ကွာဘု ဂံအီ အအုဇ.. ကွာတံ့ မှီအီ အအီကံ.
ကွာအံ့လုဇစံးတီဇ. အွာတံးဇီ, မတီဟဲတီဘွဲး ညး. ဇုအီ ဇုနံဇု
လု လု.. မှအီ မှနံ မုကံးကီ.. မွဲဇီယဲယဲ ခုတီဘွဲ.. ဆံးဇီယဲယဲ
တီမျီဘွဲ. မွဲဇီ မွဲဇု ဇီဇဲ ဇဲ.. ဆံးဇီဆံးဇီ ဇီဇဲ.. ကမဟဲး, ဟဲးလု
နုနုဆု.. ကမဟဲးဟဲးလု နုဆံးဇီ.. ကွာစု ဟီနုစီနဲ, စီဖွဲ့ လိလဲးစိ
ဟဲနံထံ (ထံ) စံးတံးနုဇီ.. " ကမူဇ.. နုဒီအံ့နုဇီ " နီတံးဇီ,
မတီအီတီဇ. အစီ ခဲလဲဇ, အနုနု " ကွာစုဇ.. ကီ နီဇ.. ခလိဆဲး
ပဲးနု အီလု.. ကုနီဇ.. " အနီကံ. အွာတံး ဇီ အစုနဲက, " ထဲးဒု အုဇီ,
ကွဲးမိဇ, ယုတံးအီထီ, အုစီဇ, အီဇကွဲးမိဇ " နိနဲ, အခဲးဇုဇီဇ..
အွာတံးဇီ အပဲးခိ, " ကျဲယဲမုဆု နီဇ, ကီ နီဇ.. " အနီ ကံဇ..

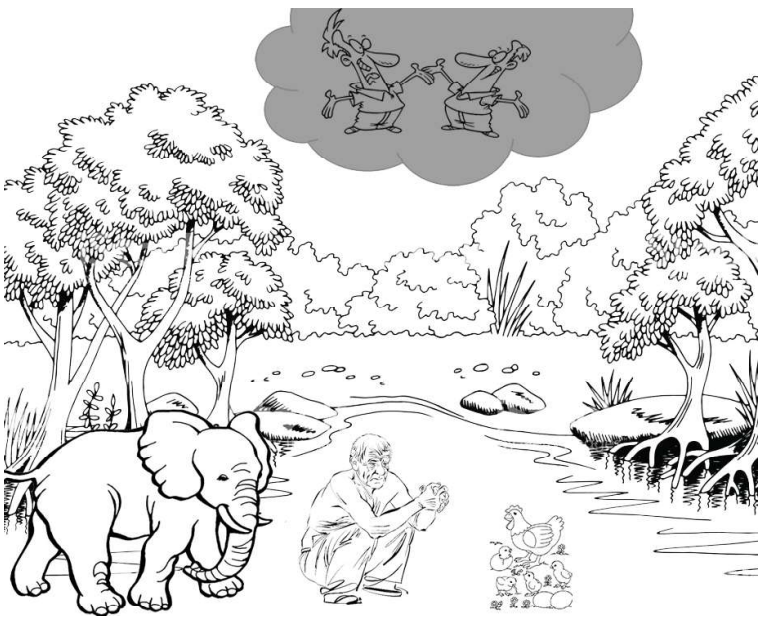
"ဆီ့ထူ့, ကျာ ပိးပးဇီကွဲးမိးဇဲ...ဝိးဆိာ မွာဖိာ, စီဆံးအုးဇာ, ကွဲးမိးဇဲ... " အနီကွဲးညး
ညး. အွာတံးနး, အတၢလုးနဲး, မွဲးပုၤချုးဟီုထး (ထိး) အီုနဲး, အဒီုကွဲးညး,
" ခိးဆိာ တံး ဘိး ဆီုဇဲ ကီုနီုဇဲ... " နီုနဲး အဒီုနဲး ဘွဲးညး. ဟီုန့ၤစီုနဲးဇီု,
ကျာတၢလုးဇီုကွဲး မိးဇဲ...တၢလုးနဲးက, ဆီုဇဲး အပဒီုဇာ ကးဇုးနဲး အခွဲး
ဇုးပိးဝံးဇာ. အွာနံး ခိးဇိး, အနုးနဲး, အစုး ကီုဇုးပိးလုးတံး, အမုးခိးလဲးဇာ, "
ကျာစုးဇီု, တံးဟးဇုးနဲး, တံးမိး အိးအပဲးက့ၤ, " နီုနဲးအဟံးဇုးဇာ. အစုးနဲး
ခိးတံးမိးအိး လုးနဲးအပဲးကး. တံးအပဲးခိးနဲးအး, အနုးနဲးက, တံး လုးဇုးဟ
ဇုး, အစုးကုးက ခဲးနဲး မွဲးပုၤ ချုးဇာတီုနဲး အံ့ပိး အဘိးဇုးဇီုဝံးဇာ. အံ့နဲး
အဖိးခိးနဲး, အနုးအုးနဲး, ကျာစုးဇာဖွဲးဘံး ဇဲး, အနီုခိးနဲး, " နီုဖွဲးဘံးဇာကလိး
ဟီု " ဝံးအမး ပိးပိး ကး, ဘိးအဟံးဇုးဇာ. အပ လုးနဲးဇီု, " ကျာစုးဇီု, စီုနီု
ဇဲ, " ဝံးအနီုခိးလဲးဇာ " နီုစီု နီုဇာကလိးဟီု " ဝံးအဟံးဘွဲးညး. အတၢလုးနဲး
ခိး, " ကျာနီုဇီု. တံးဆီု အိးတဲ " အ နီုကး, " နီုတံးဆီုနဲးကလိးဟီု, " နီုနဲး
ဖွဲးခိးဇာ, စီုခိးဇီု, တံးခိးဇီု, အဘိးဘး ဝံး ဂိး အီုတိးဇုးဇာ...နီုအဝိး
အဖိးခိးနဲး, ဟီုန့ၤ စီုဇဲ အုးလုး, ပလုး, တၢလုး, ဟဲး နဲးက, အစံးလဲး, ဆီုဇဲး
လဲး, အစံးလဲး, ထုးအနဲး, တံးပုၤဇာ, ဖွဲးဘံးနဲး, အံ့ဇုးဖဲးညးနီုအနဲး, လုး
ပိးဇုးဟဲးတိးဇာ. အွာတံးဇိး, ဟီုန့ၤစီုခိး အမုး ညးအုးလုးလုးနဲး, လုးဟးဇုးဇာ,
အမုးဖုးဇာ ဆုးဇုးနဲး, ဒုးတိးဇာ. ဟီုန့ၤစီုနဲးပိးလဲးလုးပိးထိး, ဘိးလိး ခိးနဲး,
ဟီုန့ၤစီု အယိးဇာ မဒီု ဝံးဇာ. အဝိးအဖိးခိးနဲး, မုးဇာမတံး (ဆံး) အိးတိးဇာ.
အွာနံးအခါးနဲး, ဟီုန့ၤစီုက, မုးဇာ အိး ထုးလုးဝံး. စီုဖွဲးလိးလဲးစီုစီုခိး, ဟီု
န့ၤစီုပိး လိး နဲး, နုးဘဲးဇာအဖိးဇာ, မုးဇာလဲး အမုးခိးနဲး, အစံး အတၢ, အပိး,
အပး, တံးဇာ, အဘိးမုးဇာလဲးဆံးဇာ...ဝံးအဟံးဇာ. " ဟီုန့ၤစီုဒုးနဲးမုးဇာမတံး
ဟဲးဇာ " ဝံးအဖိး ခိးနဲး, " ဟီုဆံးဟီုဖ " ဝံးအနီုကးဇာ. ဝံးဘွဲးညး, အလီုနဲး
စီုဖွဲးပုၤဟဲး အဒီုခိး နဲး, တိးမုးဇာလဲး အဘိးဆံးဇာ...ဝံး, အဟံးဘွဲးညး.
ဟီုန့ၤစီု ဒုးနဲး, မုးဇာ မတံး ကး ဝံး, အဖိးခိးလဲးဇီုဇာ, စီုဖွဲးလိးလဲးစီုအမုး
ဖိးလုးလုးနဲး " ထဲးပုၤဝံးဇီုအွာနံးပိး အထိးအိးဆီုဇာ " ဝံး, နီုနဲး အထိးအိးဟဲးဇီု
ဇာ. စီုဖွဲး လိးလဲးစီု အဖိးခိးဇာ မုး ခိး စလံးထုးနဲး, အိးဇီုဇာ. အွာတံးဇိး

စီးပွားလုပ်ငန်း၊ စီးပွား၊ ဟိုနှုန်းစီးပွားအားလုံးလူနဲ့၊ မှာဖွယ်အိပ်၊ ဒုက္ခ၊ စုအိပ်ပိ
 စီးပွား၊ ဟိုနှုန်းစီးပွား၊ စီးပွား လုပ်ငန်းစီးပွားပျက်၊ ဒီ၊ မှာအိပ်နဲ့၊ မှာစုပျက်၊ ပစ်ခတ် ဖိ
 ဇာ၊ မျက်၊ ဇာ အနဲ့၊ အဟိတ်ပိကွဲနဲ့စားတိအိပ်ခံ။

ဟိုနှုန်းစီးပွားစီးပွားလုပ်ငန်းစီးပွားဆွဲညွှန်။

ခွဲ၊ စီ၊ ချိ	ပိပတီ (ကိုးကုန်) အဆီ (၆၃)	ပိပတီ (ပိ အုန်) အဆီ (၈၂)
စိ လှ၊ ချိ	မကွာသံ၊ နွေ (နှစ် စီနဲ့)	မယမာ၊ ဟု (ပိ အုန်)

ပိပတီ (ပိစုပိ)

ယိုး..ယိကပိပတီ (စု)
 ပိပတီအိပ်နဲ့အစားလှဲ ?
 တိတိနဲ့အိပ်အိပ်ခံ။
 ဆိနဲ့ဟွဲးတနီဟွဲး
 နဲ့မစီခိလဲ၊ ပိစု
 ပိစု..အတိနဆီ နီကး
 ခံ စုလှဲန တိမာ ခံ
 မဟံ (ရှဲ)ဟွဲးအိပ်။ ပိစု
 ပိနဲ့စီး အလှဲလှဲကဆီ

ကံလံ ဘီအဟီဇာ.အဘိနုဆိကံကံမာမံ ချီ နံဘိနုဂံခိဇိမာ, အမးလွဲပိ
နံ အိနဲဟွဲးကဆိကံခဲနိနံအစာလွဲနဲးနံ အတိတိဇာခံ. ဆိနဲဟွဲး
ဟွဲးခိ ဆီအစီခိလဲဇာ, မွဲထဲးလွဲမဆွဲ(လံး)ဘာဟဲဇာ.မွဲထဲးလွဲခိအ
ဇယုထံး(ထိ)အလဲးယိ(အဲ)နံ မျဲဇာဇိဇာ.မွဲထဲးလွဲခိ ဝအာတွဲဖျာအိ
အိဇာနဲအစီခံ ဝအာနုဘုဇကျိနိနံ ဝအာတွဲဖျာအိအဲးနံ ဝအာနုခိကိနံ
ပံတိဇာ. ဝအာနုခိ ထံးဘးဘိအစာဇာနိနံ ထံးဘးဘိအစာခိ မျဲဇာဇာ.
ထံးဘးဘိဘဲဇာမျဲနဲခိ အကိဇာ ဖီဆိ အလံးကိဟီနု ကျိခိနု,ဖီဆိ
လွဲအလံးအိနုဇာဇိဇာ. ဖီဆိလွဲခိဘုပဲးတိအတုဘးကျဲဇာ, ငါလွဲ
ကိနဲထံးမစီခိလဲဇာဇိ,ယုဆိ(ခွဲယာ)ထံးယိအတိဇာဇာ. ယုဆိထံးခိ
ဒုဇာအစီခံ ဖလိ ကိနဲထံးပံဇာ မွဲလွဲနုထိခိဒုဇာ မျဲခဲ ဝိတိဇာ
ဇာ. မွဲလွဲခိအနဲလွဲထုဇာလံး- ဒိလံး-ဖ လိဆီအိဇာပံ အလုအံ
အလံးဘးဇာ. မွဲနဲအလု အံလံးဘးနဲထံး လုအံ ခဲး, လုအံဇာကိဇာ
ခံပဲခံမိပုလွဲလဲနီခိဇိ ပဲး အဲးထံး နံ, ပဲး နုပဲး ဇာဇိဇာ.ဘိဇာမဲး
ဇာမံလု လုအံနဲအဟီပံဇာ ကျဲဇာမွဲနုမဒိနီ, မဇျဲနီကျဲဇာ ဇာ, မွဲဇာခဲ
ခဲ. မွဲနဲခိ ပဇာကဲခိဇာဇာ, ကျဲထိခိဇာဖလိဝိနုဇာ ဖလိကဲခဲ
ဖလိနဲခိ ဘိဇာကဲခိဇာဇာ, ငါနဲကျဲထံးဇာတိကျဲဇာဇာ ဇာဇာ
ခဲ. ငါနဲခိဘိဇာကဲခိဇာဇာ, ဖီဆိနဲ ကဘု တိဆံးယုမးတိအိ
အိနိနံ, ဖီဆိကဲခဲ. ဖီဆိနဲခိ ဘာကဲခိဇာဇာ, ထံးဘးဘိဘဲး
ဇာနဲ မဇကျိနီတနံ,ထံးဘးဘိဘဲးဇာဇာ. ထံးဘးဘိဘဲးဇာခိ ဘိ
ဇာကဲခိဇာဇာ, ဝအာနုနဲ မပဲးနီ-မဇာနီ-တနံ,ဝအာနုဇာခဲ. ဝအာ
နုနဲခိ ဘိဇာကဲခိဇာ ဇာဇာ, ကျဲအာတွဲဖျာအိအဲးတိအိ မွဲထဲးလွဲနဲ
အမျဲနိနံ မွဲထဲးဇာ ခဲ. မွဲ ထဲးနဲခိ ဘိဇာကဲခိဇာ ဇာဇာ, ဆိနဲဟွဲး
နဲ မလံးထိ-မဇာဇာထိမးနဲ, ဆိနဲဟွဲးဇာ ခဲ. ဆိနဲဟွဲး ဘိဇာ
မဲးခိဇာဇာ,ပိဇာပိနဲအစာလွဲနဲမဆိကံလံအတိနဲ,ပိဇာပိဇာခဲ.
ပိဇာပိနဲခိ ကဲလဲဇာ, ဆီအဲးတိအိ, ပိအဲးတိအိ, မွဲအဲးတိ
အိ,နိအဲးတိအိ, အပျဲအဲး တိအိ, အံအဲး တိအိ ဟဲဇာ တ နဲ ပိ ဇာ

ပိာ်နဲးအစး လဲးနဲးပိာ်ပျံးနဲး, ဧဝံးခဲးနဲး ပျံးနဲးဧဝံးနဲး လျီးအိး အစးတီးဧဝံးနဲးယံး, တန့တးအိး ပျံးနဲးဧဝံးနဲး ခလုးယးခဲးလဲးဧဝံး,

ဧဝံးအိးတီးဧဝံး

ခွဲး စိး ချီး	အပိးဟဲးခိး
အစိး	(၇၈)
စိးလုး	မဲးလုးလုးထုး (ပိးထံး)
နဲး	ပိးထံးနဲး

ဧဝံးပိာ်နဲးပစိးခွဲး

ယိး...ယိးကး, နဲးနဲးအိး ကး ဧဝံးပိာ်နဲးပစိးနီဂုးလဲး ယးဟ့းမ့းဧဝံး. နဟဲးဧဝံး စိးပိာ် ပျံးအိး မ့းဧဝံး. န့ အိးကးတီး, ဧဝံးအပဂ့း ပစိးနဲး "ဧဝံး, က့းလဲး ပိာ် ကဲးမဲးဧဝံး, ဆဲး ထံးတနဲး အံးပျံးဖဲးဘွဲး ဝဲး, ဟိးနဲး လဲးပိာ် စိး

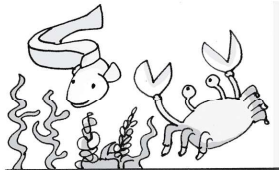
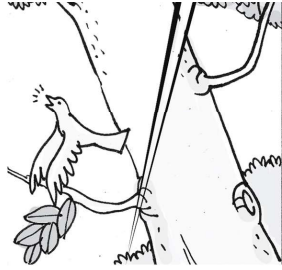
တီးဧဝံး. ပစိးလဲးပိာ် အစးကျဲး ဆဲးက, စတံး ကးကးဧဝံး. အွဲးနဲးခိးဧဝံး ဧဝံး နဲး ဆဲး အံး ခဲးတံး ကး ပဲးမဲးဝဲး, အစိး အိးတီးဧဝံး. ဆဲး အပျံး ဂိးဧဝံး, အမ့း လဲး အ ဆဲး ခိးလဲးဧဝံး မိး အ လဲးဧဝံး "အလဲးဧဝံး "ဒိးဧဝံး ဒိးဧဝံး နဲး အိးဂုး အမ့းမိးဧဝံး. "အိး" ဆဲးညး, နဲးဆဲးကးလဲးဂုး နဲး အလဲး ဧဝံး အမ့း, အဲး ထိး

အိၵ်း ကျံးဇုာ် ဒုး ဘိၵ်းဝံ ဟံးနဲး၊ အ ဖဲးလဲးလိၵ်းအိၵ်းနဲး၊ ဆဲး အလုးဒုးကၢ အဖး ကးဝံ. အလုးဒုး အဖးဒိးလဲးဇုာ် အလုးချိၵ်းနဲး အထံးဟဲး ထံးအုးနဲး ဆီလိၵ်းဂုး အမုးဘဲးဇုာ် အမုးဒုးထံး (ထံး), ထံးထံး, နဲးထံး, ဆီလိၵ်းညးဝံ ဇုာ်နဲး, ဇုး ဖျဲး ဖျဲး, ဆဲးဆဲး, နဲး ဝဲးအိၵ်း ဟံးဟဲး အတိၵ်းဇုာ်. ဆဲးဒိး ဒုးဇိးဇုာ်. " ကးပဲးလဲး ဝဲး (ဇိး) အိၵ်းနဲး, ကး တံးဇုာ်, " နိၵ်းနဲး အိၵ်းဇိးဇုာ်. အမုးပိၵ်းအလုး ထံး (ထံး)ဘိၵ်း လိၵ်းနဲး " ဇိးဇုာ်..ဆဲး အိၵ်းထုး ဖးမး, အံးထုး ဖးမး " ဝဲး, အံးဒိးနဲး, ဇိးပိၵ်းနဲး, " ဘဲး အိၵ်းထုး, အံးထုး, ဇုးမး. အလုးဇုာ် အမုး, အံး ဖးပံး ဒိးလဲး ဇုာ်, အံးထုးဇိး ဝဲးဇုာ်. တုးဇုာ် ဇုးဟံး လုးဝံ, ဘိၵ်းအဖိး ဘဲးဇုာ်. ပထိးနဲးဆဲးအ ဆီလိၵ်းအိၵ်းနဲး, ဆဲးအမုးဇုာ်အ ထံးကိၵ်းနဲး, အ ကုး ကး ဆဲးအပုးဇုာ် ဇုးနဲး, ဆီလိၵ်းအမုးအ ပုးထံး (ယဲး)နဲး အကုးဒိးလဲးဇုာ် နဲး, အိၵ်းဂုးအိၵ်းနဲး " ဇိးဇုာ်..ဆဲးအံးဂုးဆဲးလုး, ဒုးညး, ဒုးညး " ဝဲး, ဟံး နဲးကးတံးဇုာ်. အနိၵ်းနဲး, အံး ဝဲး ဝဲး ပထိး ထံးနဲး " ဇိးဇုာ်..ဆဲးအံး အထံးဇိးဇုာ်အိၵ်းနဲးနဲး. ဇိးနဲးဆဲးအထံးဇိး ဖိးအံးလဲးဇုာ်ဂုး နဲး ဇိးဇုာ်အတိၵ်းအိၵ်းတံးဇုာ်. အလိၵ်းတဝဲးကၢ အဖိး ဆဲးထံး ဝဲးဖိးအံး ဂုး ထံး (ထံး)ကုးနဲး ကျိးအိၵ်းတံးဇုာ်. ဇိးနဲးကး ဇုးအုးလုး, ဇိးဇုာ်အဖိး ဒိးနဲး မုးအံးဇိးဇုာ်. မုးထံးဒိးနဲး ဖိးအံး ဖျဲးဖျဲး, ဖျဲးဖျဲး, တံးဝဲးဝဲးအ ဆဲး အထံးဒိးနဲး " နဲးဆဲးထံးပုးဇုာ်, ဘုးဒိးဇုာ်ဝဲး- " ဟံးနဲးအံးပိၵ်း ဘိၵ်းဇုာ်. အလိၵ်း အတိၵ်းဒိးနဲး, ဇိးနဲးအဇိၵ်းဇုာ်, ဆဲးအထံးဇိးအိၵ်းဘဲးဇုာ်. ကျိးဟံးဒုး ဆဲးကဒုးဇုာ်လိၵ်း, ဘံးထံးနဲးလိၵ်း ကျိး လုးဘဲး မဒုးဇုာ်ဝဲး, ဟံးနဲး အံးပိၵ်းဘိၵ်းဘဲးဇုာ်.

ဇိးပိၵ်းဆုးညး.

ခွံး ဝဲး ချိး	ဆဲး ကိး သုး
အဆိး	(၄၉)
ပိးလုးချိး	ဆဲးဟဲးညး
နဲး မဲး	ခဲးနဲး

ယိး...ယိးကၢ အစံးနဲး
 အနီး (စံးနီး) ဟွာပူ့နံး,
 ဟိးဗိးစံးနဲး တံးနဲးယိး
 အိး ဟွာဇး. အနီးနဲး
 အစံးဇိး-နီးငါးဘိးဂြိးနဘူ
 မိး "ဘူ့ခူ့အိးကဘူ့ဇး."
 အနီးဇိး-နီးစ့ဘိးဂြိးနဘူ
 မိး.. "ဆုကးအိးဒးကဘူ့

နီး, "အစံးနဲးဇိး" တုးဇိးမတုးဇုးဗး "ခဲးအဟိးဇး. လုးပုးပုးပုးဖိးဖဲးဘူ, ငါးဒဲးငါး
 ဒါး, ဝိးဖဲးဘူ. ငါးစူ့ ငါးဆိးကျိးဖဲးဘူ, ခဲးဟိးဇုးဟွာလး, ဟိးစူ့ ဟိးယး, ဗုးဒဲး
 ဒိး, ကိးကွဲးနဲး, ငါးနဲးယိးဟွာဇး. အဟိးဆဲးဗိးအဖိးဇိးနီးဟွာနုးဇး, ပိးလိးခဲး
 အံ့စံးနဲး လုးခဲးကိးဇုး, လးလုးဗိးဖဲးစံးဇးအမူးခိးနုး "ဝိးဝိး" ဇုးဇိးအနီးကး
 ခဲး. အစံးနဲးတုးဇိးအဆိးအိးကး. အနီးနဲးဇိး "အစံးဇိး-အံ့စံးနဲးတုးအနီးကး
 မး" ခဲးအဂ္ဂဲး (ဟိး) ဇး. ဗိးဖဲးလးလုးစံးအံ့စံးနဲး အနီးကးခဲးအဖိးဇး. အနီး
 နဲးက, "အစံးဇး, ကဆိး အိးစိးကး" အဟိးဇး. အစံးလုးနဲးက "လးလုးဗိးဖဲး
 စံးဇး, မံးအဲးဆဲးဆဲး ဇး, ဇုးဇး ဇုးလး, နီးဆိးအိးတုး" ခဲး, အဟိးဇး. အနီးနဲး
 အဆိးအိး တိးဇး. ဗိးဖဲးလးလုးစံး, အမံးစးဟဲးစံးဇး, အမူးခိးနုး, "အစံးဇိး
 အံ့ဗိးမံးဇုးဇးမး" ခဲး, အဟိးဇး. စံးလုးနဲးက "ဟအွဲး, မံးအဲးဆဲးဆဲးဇးကး
 ခဲးဇး" အဟိးခိးနုး, အနီးနဲးက, မုးဖဲးမံးဘုးဇး, တံးမုးပနဲးမံးဇုးဇး, အံ့
 နုးဆိးနီး အကျိး မးဇုးဇး, တံးဆိး မးလိး မးကး, "ခဲးအဟိးဘုးဇိးဇိး,
 အစံးလုးနဲး" ဝဲးဇုးပိးဇး, ကျာလိး ကိးနဲးလိးဇး, ပိးကိးလိးဇး ဒးလိးဇုးဘူ,
 ကျာလိးဆဲးတး ဇုးဇး, အးစဲးလိးကး ဇုးဇုးဘူ. အဘူ့နဲးဇးဘုးပဲးဘူ,
 အဂ္ဂဲးပဲးဇး အိးပဲးဘူ "ခဲးအဟိးဇး. နအိးနဲးဇိး အစံးနဲးအဟိးခဲးတး, ပိးလိးဗိး
 ထိးဇိးနဲးအဝဲးပိးဇး. အလိးကူ ထိးအဲးပိးဇး. အဂ္ဂဲး ပဲးဇး ဘုးအိးလုးအ

ယုဆို၍ ဝိဇ္ဇာဝံ့။ ဤဗုဒ္ဓလောကီလောကီ၊ အံ့နုအဖိုးခွဲနု၊ အငါစီစီထာနု၊
စီဆံ့စီနီ၊ တံ့ဆီ၍ ဟဲးလီ၊ စးပိနု၊ အနုတားခိ ဆီ၊ နီ၊ အဂ္ဂိဟိကား။ ဆီ
နီဂ္ဂိနု၊ ဝံ့လုံ့နု၊ အီ၍ ဧ " ယိက ယုဧ၊ အုပုဧ၊ ပုးပုး စးစးကအီ
လု၊ တုဧဝိတံ့ ဆုလုးပုးမကအီလု " ဝံ့အဟိဇ္ဇာဧ။ ဆီ နီဟဲးခိ၊ ဤ
ဗုဒ္ဓ စီဧ မု့ဆုနု အစီဧအုဟဲးဝံ့ လုဝံ့။ နီအိကဧ၊ နီလုနု၊ ဤဗုဒ္ဓလော
ကီလောကီအနုဂုဧယိကား။ " ယိကယုဧ ကုနုဧ၊ ယိမိယုမိ လုမိကု။
ယုတံ့ အုအိစီတုအိ၊ ကု(ကု) ပုးဗီဒါ ကအိတိ၊ အုပုထံ့ စီ
ကုအံ့စီ၊ ပုအိယု ထု၊ ကု(ကု)ယုထု၊ အုစံ့ထုအိ ကု (ကု)မဖိ၊
ဝံ့ဤဗုဒ္ဓလောကီလောကီ၊ အငါစီဧ ယု၊ အုလု ပုလု ဟဲးဧ၊ အီလု အံ့
လု၊ အုလု အိလု ဂုလုံ့ အရု ဧဝံ့ အဂ္ဂိဟဲးဧ၊ ဝံ့အနုဧ ထု ဝံ့ကုဧ
အပုးဧပုးနု အနုလုဧနီတိဧဝံ့။ အံ့လုနုဧ ဤဗုဒ္ဓလောကီစီ ပုပု
ဆုဆု၊ ပုးပုးစးစးအီအံ့ ဝံ့စီ ဝံ့မိအီဂုဟဲးအုခိနု၊ အနီလုပုဧ
အမုနီပုး တိဧဝံ့။ အံ့နုခိဧ၊ အံ့လုနုဧကညုဆုနုအနီလုဧ၊ တုကု
ဖုအဟိဧ။ " နအိဧ၊ တံ့ပိမဝံ့ဧဝံ့အဟိဧ " နအိနုဧ " ဟအုကုဧတံ့
ဧ၊ လုလု ဤဗုဒ္ဓ စီနုတံ့ဆီ၍ ဧပုညု " ဝံ့ , အဟိဧ။ အုခိဧမု
အံ့နုဧက " နီတံ့အနုဆုဆုဧဘီ " ဝံ့ဟိနု၊ တံ့ဧဧ နုတံ့အလုဧ
ဧ။ ဝံ့နီဟုပု အဟိပိဧနု တံ့ဆီအိတိဧ။ ဟိဒုကုအဖိုးဧ၊ အံ့
နုဧ " လုပုမဝံ့ဧနီကု၊ နီနုအယုးကုဧအဝံ့နီဘု၊ " ယိ " ဝံ့အနီဧ
လု အလုဘုးဘုဝံ့အဟိဧ။ နအိနုလုပုဧ အဝံ့နီတိဧ။ " ယိ " အနီဧ
နု နအိနု အလုဘုး ဧကုဧ။ အနုဧ အံ့နုဧအလုပုလု
ဧအဝံ့နီတိဧ။ နီလုနု " ယိ " ဝံ့အနီဧ၊ အံ့လုနုဧက ဧလုတံ့ဟု
ဧပု၊ လုပုလုဧ ဝံ့နီတိအိပုဧတံ့ဆီနုအံ့ပိဘိဧကု။ အံ့နု
ဧ၊ ပိလုဧအိနု၊ အဟိဧ အလုပုဟဲးဧ၊ အနုထုလုဧကီနု၊ ကကိ
ဟဲး၊ အအံ့ဟဲး၊ ဆုလု၊ အုအိဧလိဧ။ နအိဧဝံ့နီတိလုပုလုဧ
ပိလုနု၊ ကီအတိဘုကုဧ နအိဧ လိနု အံ့ပိ ဘိလိဧ။ အံ့နု
ဧ၊ အုလုနုအဟိဘုးညု။ " နီလုဧ၊ ဟဲးမဝံ့ဟိမိ " ဝံ့ , အဟိဧ။

နီလုလဲနဲမက "ဟအွဲး ဝီုဗဲးလဲးလဲးစီးနဲမဟဲးပဲးပျဲးညး "ဝဲ, ဘီအဟံးဇး. အ
စဲးနဲမခါ "နီအဟဲးလဲးစီးမဲးလဲး, အဲးဖဲးစီးထီုစီးအိ, ဒဲးဒဲးဖျဲးဖျဲး,ကတီမဲး
ညး "ဝဲအဟံးဇး. အွဲးစီးစီ, စံးနီဟဲး,အ ဟဲးပဲးဇးစီးဟဲးညး.တီဒဲး
ကအဖဲးစီးနဲ, အစ့နဲမ "ကွဲးနီဇီ,အလဲးဂီုဇး ဟဲးပဲးဖဲးပဲးနဲ, အဂဲးဇးအယွဲ
စ့စ့ထဲးနဲမခါမတုအဲး "ယီ "နီနဲမလဲးစီးစီး,ကွဲးဇးအယးအဲး
ဘွဲ "ဝဲအဟံးညး.နအီးနဲမခါအစံးလဲး လဲးဂီုဇး ဟဲးပဲးလဲးဖဲးနဲ, အဂဲး
ဇးလဲးဇးစီးအဲးဇး.အစံးလဲးနဲမ "ယီ "ဝဲအဟံးစီးလဲးအလဲးစီးစီး
ဇး. အစံးလဲးနဲမခါအနီလဲးဇး,အဟဲးပဲးလဲးအလဲးဂီုဇးဖဲးနဲ, အဂဲးဇးအယွဲ
ဇးစီးအဲးဇး, အနီလဲးနဲမ "ယီ "ဝဲအဟံးဇးစီ, အစံးလဲးနဲမက,အလဲးကီ,
မိုုကီဒဲးပီဘဲးနဲမခါအတီအိတီဇး. အနီလဲးစီ အဟဲးပဲး လဲးဇး စဲးဇးနီနဲမ
အီုအိလဲးတီဇး. အစံးလဲးစီ အဟဲးပဲး အလဲးဂီုဇးဖဲးနဲမအံ့ပီဘီဇးစီဇး
ဝဲ.အံ့ဇးအဖဲးစီးနဲ, ဘဲးအီုဘုးယးဖဲးဖဲးဘဲးအဲး, အီုနဲ,ဆံးဟီ, ဇဲးပဲး လဲး
ဘဲးအီုဖဲးမခါ, ဆဲးလဲးနဲမခါအီုဇး.ဝီုဗဲးလဲးလဲးစီးနဲမခါအမ့စီးနဲ, "နီနီလဲး
ဘဲးအီုနီတမာ "ဝဲ အဂဲးဇး "တီဒဲး, အဟဲးဆဲးနဲမခါအီုနီတမာဝဲအဲးဇးစီ
ဇး. အွဲးနဲးအဲးဇး,ဝီးစီ ကီုအိ လီနဲ,အံ့မိုုကီုဇးခါ "တကျဲးကျဲး
ကျဲး, နီလဲးပဲးအစံးလဲးနဲမ,အမ့နီပဲးကမာ. အဟဲးပဲးစဲးနီနဲမ, တီဒဲးက
တီ အိကမာ နီဆဲးဆဲး ခါကမာမာ "ဝဲ, ခါနဲမခါအီုနီနဲမခါ, အစံးလဲး
နဲမ အပဲးဝီးစီဆဲးမာ, ကွဲးဆဲးခါမမာမာ, အလဲးလဲးမိဇးဝဲ, နနီနဲမ
လီလဲးဂွဲးအကီအိတီဇး.ဝီးစီခါ အဲးယီဆဲးနဲမကမိလီတီဇး.အစံး
လဲးနဲမ "ဂဲးကမာအဲး, အီုဖဲးဘွဲ "နီနဲမ,မ့ဖဲးတကီုချဲးဇးအတီဖဲးဇး. ဝီးစီ
စီနဲမခါ,မ့ဆဲးပျဲးအိ,ပိကလဲးစီးနဲမ, တီဒဲးကနီလဲးအီုဒဲးပီစီးနဲမ, အဟဲး
ပိအဲးနီဝဲအယွဲတဲးတဲးချီအတီပဲးကမာ.ဟဲးပဲးအယွဲမ့အိနဲမခါတီကွဲး,
နအီးစီလီနဲမ, အံ့ပီဘီလီဇး.အံ့ဇးအဖဲးစီးနဲ,အစံးလဲးနဲမ "ဘီးစီနဲ
အီုနီတမာ, ကွဲးပုဒဲးကမာ,ချီစီမ့ ညးဝဲအဟံးဇးဇး. လဲးလဲးစီးစီး
စီ, အစံးလဲးနဲမနီလဲးဇးအတု ကမာဝဲအမ့ကွဲးဇး,အစံးဇးလဲးစီးဆဲးပဲး
နဲမနီလဲးဇးဟဲးစီးအထဲးပဲးနဲမ, ဆီဇးနီဘွဲဝဲအဟံးစီးစီ, အနီနဲမအစံးဇး

အဆီးတီးဇာ၊ အစံးဒီးဒုးတီးဇာ၊ အွာတံးဇီး ဝါးဗွဲးလး၊ လုးဝါးနဲးနအိးရှတံးဝါး
 ဟွာဆးဆးယးယးအိးမိုးဝါးလိးအိးလးဟွာတီးဇာဝံး။

ပုဇံးဝံးနီဟွာခွံးပျဲးညး။

စီးလုးချီ	မးဝါးစးစထူ (ကိုးကုးန့)
	မံးထာလံးဆွဲ (နိးန့)
	မံးဝါးဝါး (လုးန့)

တးနီ ပစိးဆံးခွံး

ယိး---ယိးကတးနီပူဆံး
 မွဲးတးဇာ။ တးနီပူဆံး နံး
 မနု မ ဒုးဇးဟံး ကျံးဇု မဟ
 လုးနု၊ အနီးအံးပွဲး အဆွဲးဇု
 ဝါးဇာ။ အဆွဲးဇုခိးဇာ အဟးလုး
 ပဂ္ဂုးနု၊ တးနီပူဆံးဇာ လုး
 ဇုလး။ ဇနု လီ၊ ကျံးဇု ဘုးဇ
 ယုးခိးလး အဒိး နီဟံးဇာ။

နံးကျံးဇု အပ ဂ္ဂုးဇာ, "နီးစိးလုး နုလီ၊ ကး, က္ဘု လုး ဇုလး, တုးအိးဇု
 ဘွဲး. တုးအိးဇုဂ္ဂုးနုခိး အံးမုးနီး မံးကးလးဇာ ဆံးဟံး။" ဝဲ၊ အနီကး. နံးကျံးဇု
 ပတိးနုခိး အဆွဲးဒုးဇာ. က္ဘုစိးလုး တိးဒုးဗိ ဘံ ဟုးနု၊ ကတိးအိးလးဇာ.
 နံးလုးဆံးဟံးနု က္ဘုပဂ္ဂုးဇာ ကကးလးဇာ. ကပဂ္ဂုး ဇာခိး ကကးလဲးလး ဝံ နီ
 နု၊ အစိးလုး တိးဒုးဗိ အဘံးဟံးဇာ. တိးဒုးဗိ အဖိးခိးလဲး, " က္ဘုစိးလုး

ဧ၊ တုဇာ ခါဆုလုလု လိာ်၊ ထံယံယံဟီုနု မကွဲး လာ်ဇာ်။ " အနီုခါလဲာ်၊ တာနီု
ပုဂ္ဂိုလ်ခါ ထံယံယံဟီုပီု ကွဲးဟဲာ်ဇာ်။ အကွဲးပျံး ခါလဲာ်၊ " ဆဲးစိုု အါပဲးကွဲးဇာ်
တါပီု ကစံးမိာ်ဇာ်။ " နီုနုအလှီု ဇေယျာ်နုအ တါ အါ ဟဲာ်ဇာ်။ တာနီုပု ဆံး
နံး မပဲးလု လိာ် လိာ် ဝံ၊ ချံး ဇုာ်နု မဇေယျာ်ဟဲာ်ဇာ်။ မဇေယျာ်နု အကျဲးခါ
လဲာ်၊ အပဲးလု ဘီုနု ဇေယျာ်ဟဲာ်ဇာ် " ဝုဝု " ဇုာ် ကာ်နုအါဟဲာ်ဇာ်။
မကွဲးခါလဲာ်၊ တာနီုပုဆံး ဒုာ်ကု အပျံး ကွဲးနု၊ " အတုလုဇာ်၊ ဇာ်ဟဲာ်
ဇုာ်။ ကွဲး ကမ ဇေယျာ် ဟဲာ်ဇာ်၊ အမ့ာ် ချံးယံ (ခယံ)လုလု ဆဲး ဗဲာ် မကီုဟဲာ်ဇာ်။
အပဲး နုအလှီု ထုဒုာ်၊ ကွဲးကမ့ာ်ဇာ်။ ကွဲးအယး ကကီုနု။ ကီုဟဲာ်နု အလှီု
ကမဒါ ပဲးဟဲာ် ဇာ်။ " အနီုခါလဲာ် အ တါ လုလုခါ၊ အပဲး-ဆံးဇာ်။ အမ့ာ်နီုလု
နု အဟီုဂုနုဆံးဘာ်ဇာ်။ နံးနု မစဲးဟဲာ်ဇာ် နီုအဲာ်နု၊ မစဲးခါလဲာ်၊ အကီုပီုပီု
ဟဲာ်ဇာ်။ မပီုခါလဲာ်၊ အံးပီု ဂျဲးဇုာ်နု (ဆီုဇုာ်နု) ဘီုဇုာ်ဟဲာ်ဇာ်။
အံးဇုာ် မပီုခါလဲာ် အပဲးလုပုဂ္ဂိုလ်၊ " ကွဲးပုဂ္ဂိုလ်၊ နီုဇေယျာ်လု နတုာ် အါဇုာ်ဇာ်
နီုကမ့ာ်ဆံး၊ ဘာ် ဒုာ်ဟီုနုမိာ် တုာ်အါအဲာ်ကွဲးကွဲး။ " အနီုခါလဲာ်၊ နပဲးလုနုခါ
ဇုာ်အါ အဘံးဟဲာ်ကွဲးမိာ်ဇာ်။ တုာ် ဇုာ်အါတုာ် ချံးဒုာ်ပီု အဂ္ဂု (ဆဲး)ဇုာ်ဇာ်။
ကု (ကု) - တုာ်ဇုာ် ချံးဒုာ်ပီု မဇေယျာ်ဟဲာ်ဇာ်။ ဇေယျာ် (ဟု)ပဲး အကွဲးနု
မဇေယျာ် နီုနု၊ ချံးဒုာ်ပီု အဆဲးဟဲာ်ကွဲးမိာ် ညုာ်ယံ။ အဆဲး ပျံးခါလဲာ်တါ၊
အပဲး လု အလုဇုာ် ဝဲး၊ နီုနု အတါအါ ဟဲာ်တါဇာ်။ တာနီုပုဆံး ခါ ကာ်ဟဲာ်
ကွဲးညုာ်ယံ။ နံးဇေယျာ်ခါ၊ မဲးထံးပီုနု အစဲးကျဲး။ ကွဲးညုာ်ယံ။
ကု--အတုဟဲာ်ဇာ်၊ ဇာ်ဘံးဇုာ်။ ကွဲးကမ့ာ်ဟဲာ်ဇာ်၊ အလုဂျီု (အလုဆီု =
အ-ဇေယျာ်ဆီု) ဇုာ်ဇုာ်နု (ဇုာ်ဇုာ်နု) ကွဲးအယး ကကွဲးဇာ်။ ပျံးနု အလှီု
ကမဒါပဲးဟဲာ်ဇာ် နီုနု၊ အပဲး (ပုအါ) ဟီုနု ပအါ ပျံး ပအါ (ပုအါ = ပုနီု)
ကွဲးအနု (ကွဲးဟဲာ်နု)၊ အလုလု မဇေယျာ် တါ အနု ဆီု ဟဲာ်ဇာ်။ အဟီု
ပီု မပီုခါလဲာ်၊ တနီုလု ဟီုဇုာ်ဟဲာ်ဇာ်။ အမ့ာ်လု အံးပီု ဇာ်ဇုာ်လုပု
မကုဟီု စဲးကျဲးနု မအါဟဲာ်ဇာ်၊ နီုဇုာ် နု၊ ဘုာ်အံး ကီုဇုာ် (ဘံးအံး ကီု
ဇုာ်)၊ ဘုာ်အံး ဟီုဇုာ် အဲာ်အါ လုလု ဂျဲး (ဆဲး) လုနု မအုဒုာ်နု (မအါဒုာ်ဇာ်)။
ဘုာ်မိာ်ဇာ် မိာ်အါစိုု မကီုဇုာ်လုဇာ်။ အဲာ် နံး ခါလဲာ်၊ လုလု လုလု (တလုစံး)
မမ့ာ်ဇုာ်။ မဲးထံးပီုနု အမ့ာ်ခါ အပုဒုာ် ပီု ဆဲး (ပီု) မိာ်ဇာ်။ အဆဲးခါလဲာ်ကု

(ဧ), မာထွံးစိာ် အပုာ် မဒံာ်ဟံးဒဲး မနီုဒီးလဲာ်, မာထွံးစိာ်နုာ် ကွာ်ဒဲး နီုမုာ်ဖုာ်တွံး
ကမ ကျဲး ဧပဲးဒဲးဆဲး ဆာ်, ကွာ်ပုာ် ဒဲးနုာ်, အကျဲး ဧပဲးဒဲးလဲာ် ချီုဇွဲး ဝံာ်လုာ်ဝံာ်
အနီုဒီးလဲာ်, အဒံာ်ကိာ် အီုဒီးတဲးဟံး ဧာ်. နံာ်ပျံးဝံာ်နုာ် ဧဝံာ်ဒီု လုာ်ဆွံး (ဧဝံာ်
အစ အန) အစံး လုာ်စံး, လုာ်လုာ် ဆိး, စီုယိာ်လုာ်လံာ်, တိာ် (တိာ်) ဒုာ်ကံာ် အမံာ်
လုာ်ဆွံးနုာ် အီုဒီး ဟံးဂီုဧာ်. နံာ်နုာ် မဒီုဒီး နုာ်ဒုာ်နုာ်, နုာ်ဒုာ် ကုာ်ဧာ်, အမံာ်လုာ် ဧမုာ်
နုာ် အတီုဒုာ်နုာ် အပိာ် ဆဲးနုာ်ပိာ်လဲာ် (အပိာ်ဖလမံာ်လဲာ်, အပိာ် စဟံးပိာ်) နီုဂုာ်အကီု
ပုာ်ဒီု အမံာ် မုာ် နုာ် အဒုာ်ဧပဲးဒီးလဲာ် မမိာ်ဟံးဂီုဧာ်. မမိာ်ပျံး ဒီးလဲာ်, အမံာ် ဘီု
ခဲာ်တံာ်နုာ် မိာ်တံာ်နုာ် ဒုာ်လုာ်မံာ် နီုအာ်နုာ် မကိာ်ဟံးဧာ်. မကိာ်ဒီးလဲာ်, " အာယဝုာ်,
ကမံာ် ဧကွဲးဧာ်, အကိာ်တံာ်ဧာ်. နီုမုာ် အဘီုမလုာ်ဧာ်မံာ်, မလုာ်ဧာ် ထီု
ဧာ်ဒီး အိာ် ကမဧာ်ဒဲးဟံးဒဲး. အလုာ်မိာ်ဧာ် အနီုဒီးလဲာ်, တနီုပုာ်ဆဲးနုာ်ဒီး နံာ်
နုာ် နီုနုာ် ကမ ဖျဲးပုာ်ဆဲး, စီုဒုာ် လုာ်ဆဲး, စီုနီုဒုာ် မိာ်ဆုာ် လုာ်ဆဲး, ဆီု ဇုာ်
ဆဲး, အံာ်ထုာ် လုာ်ဆဲး, နဟံးနုာ်မလုာ်ဧာ်ပုာ် ပုာ်ဆဲး ပုာ်ဆဲး မဟံးဧာ်, မတီုဧာ်
ဟံး ဝီု ဧာ်. အပိာ်ဆဲးဟံးနုာ်ပိာ် (ဖလမံာ်) လဲာ်နုာ်ဒီး ဒုာ်နံာ်လုာ် ပုာ်ထုာ် ထီုဧာ်ဆီု
ဆဲး အနီုဒီးလဲာ်, မဟံးဧာ် မတီုဧာ်လုာ် ပုာ်ထုာ် မဘုာ်ဧာ်ဟံးဂီုဧာ်. အံာ်ထုာ်မ
ဘုာ် နုာ်ဒီးလဲာ် အံာ်ထုာ်မကွဲးဧာ်, အံာ်ထုာ်ကွဲးဧာ်ပုာ် အပဟံး လုာ်ဖလမံာ်
မံာ် ဧာ်. အပာ်ဒီး အပဲးလဲာ်ဧာ် မ ဒဲးဒီးဒဲး, မပဲးဖိာ်ဧာ်, မယုာ်ဆီုဒီး. အဒံာ်တိာ်
အမံာ်ဧာ် မဧညဲး နီုဖုာ်ဒီးလဲာ်, အံာ်ဘီု လီုဧာ် အဖုာ် ဘီုအိာ် မဝံာ်ဟံးဒဲး တံာ်ပုာ်
ဧာ်ဟံးဧာ်. တနီုပုာ်ဆဲးနုာ်ဒီး အပာ်လုာ်နုာ်နုာ်ဒဲးကံာ်, အံာ်ထုာ်လုာ်ကံာ် ကမအိာ်
ကံာ်ဝံာ်. လီုနုာ်အိာ်ပိာ်, ဒုာ်ပိာ်ဘုာ်ဧာ် နီုအနုာ်, မဖဲးဒီးဧာ်ဒီးဧာ်. မဖဲး (ဝံာ်) ဧာ်ဒီးလဲာ်,
အပာ်လုာ် လုာ်ယုာ်ဟံး လီုဟံးဂီုဧာ်နုာ်. နလီုဒီး အပဲးလဲာ်ဧာ် ဘုာ်အိာ်လုာ် ယုာ်
အနုာ်, ဘီုဟံးဒဲးနီုဒီးလဲာ်, ဆီုဧာ်ဒီးစံး မပဲးဟံးဂီုဧာ်. အနုာ်ဒဲးကံာ် " အဒံာ်ကိာ်,
ဘုာ်ဧာ် ကမဆဲးပုာ်ကံာ်. အလီုဧာ် ဘုာ်ဒုာ်ဧာ်, ဆီုယုာ် နီုဧာ် ခုာ်ဧာ်နုာ် ဒုာ်
ဘုာ် နီုအနုာ်, ဘုာ်ဘုာ် (ဘံာ်) ဒုာ်ကံာ် ခုာ်လုာ် ဆဲးအနုာ် မပဲး ပိာ်ဒီးဧာ်. အနုာ်ဒဲး
နံာ် အလီုဧာ် ဘုာ်အ ဒုာ်ဧာ်ဒီးလဲာ်, အခိာ်ဆီုဧာ် ဆီုယုာ် ခုာ်ဧာ် နုာ် ဘုာ်ဘုာ် အဧမုာ်
ဒီးလဲာ်ဒီး, ခုာ်လုာ်နုာ် ချီုဧာ်ဒီး, ဆီုဧာ်ဒီး, အဒီးဟံးဂီုဧာ်. ဆီုဧာ် အဒီးဒီးလဲာ်
ဆီုလဲာ်ကိာ်နုာ် စီုဒီးဧာ်. အစီု ဒီးလဲာ်, အပာ်လုာ်ပုာ် အဖုာ်လဲာ်ဖုာ်အိာ် ယုာ်နုာ်
ဆီုနုာ်ထုာ် ပိာ်ဝံာ်ဧာ်. တနီုပုာ်ဂုာ် (ဆဲး) နုာ် မနုာ်ဒဲး အဖုာ် ပိာ်ဧာ် မမုာ်ဒီးလဲာ်

--- " ကျွန်ုပ်တို့ (ဆီး) အများ မွေးဆဲနုနု အံ့ဒံ ဖုတ်လ အလိပ်ခဲ။ ကျွန်ုပ်တို့ အများ မွေးဆဲနုနု အံ့ဒံ ဖုတ်လ အလိပ်ခဲ။ ကျွန်ုပ်တို့ အများ မွေးဆဲနုနု အံ့ဒံ ဖုတ်လ အလိပ်ခဲ။ " ဝံ နီဇုအံ့နု အီဟံတံဝီဇု။

ပုဇံစံနီဟွာခွံပျံညု။

မံးစုဝံး	ပီထံးနု
မံးဖျဲနုလဲး	လံးတံးနု

အကွဲနုအဝု (ဝံး)ခွံ

နုအိဇု အကွဲနုအဝု (ဝံး)မွဲဇု (ယု)။ အဝုကလ စတံလံးမံး (အမ္ပိ ပျဲဇု)။ အကွဲဇု စတံ အတံး။ နုအိဇု ကျ အကွဲ လဲးနု အမံ အဆံး အိဇုတံး။ နံးခွံဇု အကွဲနု ချဲခိလဲး အီဟံဇု။ ပျဲနု ချဲခိ ဒုဗိ

ဝီတံးဇု။ ချဲခိ ဒုဗိကံး အဘိဗုဇု မွဲလံး။ အပျိဇု ပိခိ ဆိုဝဲထု ဝံလံး။ နံးခွံဇုဇု အကျဲ အဆံးဇု။ ပျဲနု အဝုစံးဇုနု အဝံးဇု။ အဝုစံးဟံးလိနု၊ အကွဲလဲးနု၊ အဘိ နဟံးဇု ဝံ အဟံးဇု။ အကွဲလဲးနုဟံး အဝုစံးဇု၊ ကျဲဇု အမံလံးမွဲဇုမံ အလု (လံး)နီကံး။ အဝုစံးနုအိ အကွဲပီယုဇုနု ချဲခိဒုဗိ ဝီဇုဇု။ အဒုဗိကံ အပိခိနု အဘိဗုဇု မွဲလံး။ နံးခွံနု အဝုစံးဟံး အမံးပိနု အကျဲအဆံးဇုဇု။ ပျဲခိနုအကွဲလဲး အံးတံးဇု။

အကွားလွဲ၊ အအံ့ကျဉ်း၊ အဝှမ်းနား၊ အကွားဟမ္မ (ဟွာမ္မ) အစားစား၊ အကွားလွဲခါ အမေးပွားနား အဝှမ်းစား ချွဲခါပျိုးပျိုး အဖဲးစီးစား၊ အဖဲးပျိုးခါနား အဝှမ်းနား ဘီးနား အကွားလွဲပျိုးအဟီးဘွဲးက (ဂ)စီး၊ ဘံးဗာ ပံတားဗာ (ဗာဗာ = ဘီးခါဗာ)လွဲ (လုံ)နားခါ နားနား၊ အဝှမ်းစီး စီးစီးစား၊ အကွားလွဲခါ အမေးပွားလုံနား ချွဲခါဒုးကားဒုး ချွဲစား။

အကွားနားအဝှမ်း(ဝါး)ခွဲပျိုးညွှား။

မေးခွန်းယံးဟား   ဘုဘီးနား

ဝအာစိးနားစီးဝီဝီ

ယီး.. ယီးကား ဝအာစိးနားတအူစိးကီးနား အဟီးပျိုးတံ့အဆီးအိးတီး၊ စီးဝီဝီ စားနား၊ အဟီးဆံ့ထွားအူနား၊ တံ့အစွံးပဲးကား။ ဝအာစိးနား စီးဝီဝီစား၊ တံ့အ' စွံး ဗဲး ဘံးဗာခါ ခဲးထွား အဟီး ခါ လဲးစီး စီးဝီဝီ စိး နားက၊ အမုးဗာ နီးအူစိး ကလိးလဲးဗား အဟီးခါ ဝအာစိး နား "အိး" ဝအာနိးကားအွားခါ

နာတွံအဇွံပဲးတီးဝံလၢ. ဝအာစီနဲးတံးအံ့ထီၣ်န့ၣ်အံ့ၣ် ဘီတီးဝံးဇးအံ့ၣ်ဇး
 အဖိးခိးန့ၣ်,အန့ၣ်အပံးဂျီန့ၣ်ကျဲးမၤခံအဟံးဇး. အုးဇီအဟံးဆံၣ်တၢ် အီၣ်ခံ
 စီၣ်ဝံးန့ၣ်တံး မံးပဲးကးတံး အဇွံ ပဲးတံးဇး ခံ ခံထူၣ် ကဟံးခိး လဲးဒး,
 အမုးဇနီၣ်အုးစီၣ်ဇကလိးလၢဇးမၤခံမဟံးဇး "အီၣ်" ကနီၣ်ခိးလဲးဇးဒးတံး
 ဇးထီၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ကဘီလၢခံဇး ခံအန့ၣ်အုးဇာတီၣ်အဖိးဇး. ခနဲးမုးန့ၣ်လိ
 ခိးလဲးဇးခိး, အီၣ်..အုးဇီ မ့ၣ်ဘၢမအံးတီးဇးမၤခံအဟံးခိးန့ၣ်, အဒဲးဟံးဇးဂု
 တအုးခိးဒုးကၢ မအံးကၢ နီၣ်န့ၣ် အုးဘုဒုးကၢ အံးတီး ဟ့ၣ်ဇး. ဝအာစီနဲး
 ကံးဝံးဒဲးဇးခံအဖိးဇး, အအုးနဲးက " ဟ့ၣ် " ဒးဝံးဘွဲး "ဗု" ခံဝံးဇး ခံအဟံး
 ဇး. ဝအာစီ "ဟ့ၣ်" ဝံးတီးဇး. အနီၣ်ဇး, အုးန့ၣ် ကံးဝံးဒဲးဇး အဖိးဇး, ဝအာစီ
 န့ၣ်က, အုးဇီ "ဟ့ၣ်" ဒးဝံးဘွဲး "ဗု" ဝံးဇးဝံး အဟံးဘွဲး ခိးလဲးဇး
 ယၢန့ၣ် အုးက "ဗု" ခံဝံးနဲး အုးဘုဒုး အဲးမးတီးဇး. စီၣ်ဝံးနဲးယီၣ်နဲး ဝအာ န့ၣ်
 ဇးအစီၣ်ဇး. စီၣ်ဝံး စီၣ်ခိး စီၣ်စံးတီးဇး. ခိးအဝဲးခိးမၤကံးဆဲး ဘုးန့ၣ် ဆီၣ်
 အုးထံးဖုးကစဲးတၢ် "အုးအုးလုးအုး" ခံ န့ၣ်တံးတံးဇးခိးန့ၣ်အီၣ်ခိးဇး. အဆီ
 လဲးန့ၣ်အဆဲးဘုးန့ၣ်ဆီၣ်ခိးန့ၣ်,အံ့ဂျီခိးဇကွဲးန့ၣ် အဖုးလဲးဖုးန့ၣ်ပံးပံးခိး,
 အပုးလဲးဖုးဇး, ဇဖုးအုး,အလုးဘးလဲးယးဇး "အုးအုးလုးအုး" ကွဲး ဆဲး ဘုး န့ၣ်
 ကဆီၣ် ညး, အအုးထံးဖုး ကဆဲးညး ခံ စတံး ခိးဇးတီးဇး. ချီထူၣ်ဘီၣ်အခိး ပံး
 ခိးခိး, စီၣ်ဝံး နဲး အံ့ ဘဲးဇးဂု ထံးယီၣ်ကိး ထွဲး လိာ်န့ၣ် ခိး အဆီၣ်ဂု အမုးဇး,
 အံ့ဂျီ ခိးထွဲးစုးန့ၣ် စီၣ်ဝံး အမုးဇးဇး အဖုးဖုးန့ၣ်ဇးခံ, အလုး ဒုးကၢဒိး,
 အဆဲး ပနဲးဇး အမံး လုးန့ၣ်ဇး ဇဖုး န့ၣ် တံးခိး ဇး.စီၣ်ဝံး ခိးအမံးဘုး, အလုး
 ချီထူၣ်နဲး ဒုးတီးဇးခံ.

ဝအာစီနဲးစီၣ်ဝံးခံပံးညး.

စီၣ်လုးချီ	ဆလံးစီၣ် (ကုးန့ၣ်)
	မံးရွဲးစံး (ဘုးဘီန့ၣ်)
	မံးအံးမုးမ့ၣ် (လဲးန့ၣ်)
	မံးလုးစုး (ဆီၣ်ပိးန့ၣ်)

ပစိစလှာယာ
 တံ၊ဇု၊မိ၊ခွ၊
 ဟွဲ၊(ဝှံ)ထဲ၊မလိ၊ပး၊က၊
 ဧမ္မ၊လေ၊
 အဆူ၊ ပဲး၊ကံ၊
 ဧ၊ ပဲး၊ကံ၊
 အ၊ ပဲး၊ကံ၊
 မှ၊ ပဲး၊ကံ၊
 တံ၊ ပဲး၊ကံ၊
 မွဲ၊ ပဲး၊ကံ၊
 ကိ၊ ပဲး၊ကံ၊
 ကံ၊ ပဲး၊ကံ၊
 ဧမ္မ၊ ပဲး၊ကံ၊
 ချဲ၊ ပဲး၊ကံ၊

နီ၊အံ၊ဒဲ၊ ပံ၊အဲ၊ဆဲး၊ လေ၊ပိ၊မိ၊
 ဘိ၊မလိ၊ပဲး၊ကမိ၊
 ကွ၊လှ၊ လှ၊အိ၊စို၊
 အဆူ၊ဧဆူ၊မး၊ညှ၊
 အဆူ၊ ဧ၊န၊အဲ၊မး၊ညှ၊
 ဧ၊ အ၊န၊အဲ၊ဒိ၊ဧ၊ညှ၊
 အ၊ မှ၊န၊ အပိ၊ဧ၊
 မှ၊ တံ၊ဧ၊ဈ၊
 တံ၊ မွဲ၊န၊ အိ၊မး၊ညှ၊
 မွဲ၊ ကိ၊ပိ၊ ကွဲ၊ညှ၊
 ကိ၊ ကံ၊ထ၊
 ကံ၊ ဧမ္မ၊ဧ၊အိ၊
 ဧမ္မ၊ ချဲ၊န၊ထွဲ၊န၊
 ချဲ၊ခိ၊ဘံ၊

ခွံစိချိ	စံပဟဲး
ခွံလှချိ	မးအုမး (လှိတိနု)

ပလီခွံဒုကာ ပလီ နဲး အစုအဝေး
မာထွံးစီ၊ နံပုနံ က၊ အလး ထီုး
ဇး။ နံခွံဒုကာ ပလီက၊ မဟဲး
ဒုနု တုအနဲး မအာလး။ မာထွံးစီ
က၊ အနု မွဲးဝံးဂုနု အမွဲး မဲး
လးဇး။ အပဲးနုအီ အဖုထု အမွဲး
ဇးဇး။ အမွဲး ဇးစီလဲ အနဲးအနု အ

ညဲးနီဇး။ နံကွဲး မာထွံးစီ အမုး ညဲးဇးလးဇး နီမံ အကျိးခွံထီုး
ဇးဇး။

ခွံ မနုဟဲးဇး။

ဆီခွံခွဲးနုအီခွဲးနု အဟီဇး။

လီုဇီ၊ လီုဇီ၊ ကီုနီုဇး။ ခုတု ခေနု မအာလီုကး။ တကီုဘုအယု။
ယာလီုကး။ လုထုအီု ပိလီုကး---တွံး။

ပလီနုဟီဇး၊ အီုမဲးဇဲ၊ အီုမဲးဇဲ။ ဘုစီ ကဘုဇးမဲးဇဲ။
လီုဇီ၊ လီုဇီ၊ ကီုနီုဇး။ ခုတု ခေနု မအာလီုကး။ တကီုဘုအယု။
ယာလီုကး။ လုထုအီု ပိလီုကး---တွံး။

ပလီနုဟီဇး၊ အီုမဲးဇဲ၊ အီုမဲးဇဲ။ ဝိစီ ကဟီဇးမဲးဇဲ။
လီုဇီ၊ လီုဇီ၊ ကီုနီုဇး။ ခုတု ခေနု မအာလီုကး။ တကီုဘုအယု။
ယာလီုကး။ လုထုအီု ပိလီုကး---တွံး။

ပလီနုက၊ မာထွံးစီဇီ။ အပဲးလဲးနု အီုနီုဖဲးဘွဲး...နီုနု ဖုးလဲးဂီု
နု။ ကီုဇီဇး။ အကီုပုပဲးနု မတုဟဲးဇီဇး။ မာထွံးစီ

ခိက နဲးအီု . နီုတီဇး။ မတုပုပဲးနု စီဆီနု မဘုဟဲးဇီဇး။ မာထွံးစီ
မ . ဟဲး တီုဘွဲး။ (ဇမုဂုယီု..အမံးခဲးထု) အဟီဇးဇီဇး။

အပင်နံ့ - ကံ--မာထွံးစိ၊နီအု ကလီဆိ မအုဟဲဒဲး၊ နုဗု နုဒီ ပွပွ
ဘုအု ဝီဒီ ဧဟဲဘွဲ၊ခံမဟီဇး၊ ချီလဲလဲလဲ၊အကံးခီလဲ၊
အမံးချဲ ယီ ယီ ဟံးဧနံ၊ အဝီ အီဧလးဇး။

မာထွံးစိ - နုဗုဗိစံးနံ၊ နုဗု တိးခွးဆိခံစိ၊တမုဇ ကွာအု ပလီဆိ
မအုဇခံ၊ဧမဲးခံ၊ ဧမဲးခံ၊ လီဇခံ၊ ဧမုးခံ၊ ဧမုးခံ၊လီဘွဲ
ဇု--တံး၊ နုဒီဗိစံးနံ၊ နုဒီ တိးခွးဆိခံစိ တမုဇ ကွာအု
ပလီဆိ မအုဇခံ-ဧမဲးခံ၊ ဧမဲးခံ၊ လီဇခံ၊ ဧမုးခံ၊ ဧမုးခံ၊
လီဘွဲဇု--တံး။

အပင်နံ့ - ကံ--မာထွံးစိ၊ ဘု မအုဇ၊ အုဇ လီဘွဲ။

မာထွံးစိ - ဟအု၊ ကွာအု ကမဲးနုယး၊ အုပိလုလး။

အပင်နံ့ - အုပိလုဂျ (ဟု)ခဲး အီနံး။

အမံးချဲစအီ ဟံးဧဘွဲးနံ အီနုဘွဲးညးယး။ အဲးဆဲးလဲးနံ ဘုမအုပျဲ
ခီလဲ၊

အပင်နံ့ - ဘုမိ ဧမုတုလီဘွဲ။ ဘုမိ အဧမုအီလးဘွဲးညးယး။ ဘု
မိ အဧမုတုနု အနုအယိစအီ အီနုဇး။ အီခီလဲအဒဲး
ပံ (ဒဲးပဲ)ကဲးတု အထုဧအီကး။

အပင်နံ့ - မာထွံးစိ အဘီစံးနံ နအီနံး။

မာထွံးစိ - အဘီဗးဇံးလး၊ ဘုမိ ကဧမုကး။

ခိအဝဲးခီလဲ အနုအယိစအီ ဧမုနံ အလံးဧဇခံ၊ အထံးမုလးမိဇး။
ပံးခဲ အထံးမုတမိနုနု၊ နံးကွာအုယိစအီနံ လံးဟးနု၊ ဟဲယိး၊ ဟးယိး၊
ဂျီမိယိး (ဟဲဟးဂျီမိယိး) ပိဆဲးဆဲးဘွဲ၊ ဘံးလဲးနံ ဧဆဲးနံ လးဆဲးနံး။
အွဲနီကနဲ မလုကိလဲး ဘီဆဲးဘွဲ (ခံ အထံးဖိကး)။ (အယိ) ဧမုနုခီ
လးဆဲးနံး။ ကွာ (နံ)ဧမုနုဒး လးဂျ (ဆဲး)ဘွဲ နီနံ အလံးဧဇိဇး။ အွဲနံ
အယိစအီခိ (အယိ) ပိလီနံ၊ ဟဲယိး ဟးယိးလဲးထီးဧလီနံ၊ တလု
တလု လဲးနံ၊ အွဲယိစအီလဲးစံးနံ အွဲနီ လးဇိဇး။ အွဲနီခီလဲ ဘံ
လဲးနံ စတံ မလုဧပိဟဲခိဇး။ အပင် လု ဖဂျနံးခိ အစုဇ အွဲဧဝဲးနံ
မာထွံးစိ အဟံးဧဇး။ မာထွံးစိနံးခိ ပဲးလး။ ပဲးဂျနံ အဟီဧဇိဇး။
(ဟုဧနံလးဧဇး) ဟီဧနံ အစုဇ အွဲဧဇိဇး။ အစု လုကိဘီ၊

ဘံး(လွံး)လုာ်ခါး နံးနံ့ဗုး, မအွဲးနီုဒုးနုး, မလှဘး ဘီု ဟဲးဗး. အနွဲးပီုခါး ဂျးဖလးနီု ပးတီုဗး. ဂျးဖလးလုာ်လိာ်နုး, မဲးထံးစီုဗီု, အွဲးနံးအယိံ နုးဗျုးဗျုးလဲး မနီုဟဲးဗီုဗး. မဲးထံးစီုနုးခါး နုးနုးအီုးလုာ်လဲး, ဘံးလုာ်နုးခါး ဗလးလဲး နီုလဲး. နံးကွဲးဗျုး--ကံး--နံးခါးနီုနုး, ဂျးဖလးလုာ်ဗီု, ကျဲးအဘံးဗျုးဗျုးဗျုး ဘံးဗျုးဗျုး နံးအယိံ ကျဲးမဗျုးပဲးဟဲးဗီုအနီုလဲး, ဂျးဖလးနုးခါး အဘံးဗျုးဗျုး. အယိံခါး ဗျုးဗျုးဗျုးဗျုး.

ပလီုခွဲးပျဲးဗီုဗး.

မဲးစးဝါး (ပီုထဲး)

ပုးပုးပဲးဗီု

ပုးပုးပဲးဗီု

(ပီုဟီုပီု)

ပုးပုးပဲးဗီု

ပုး, ပုး, ပဲးဗီု, ချဲးမဲးကီု, ပတီုနီု.
 ပတီုအံ့နုး ကွဲးဟဲးနုး
 အံ့နုးဝဲး မနီုကံး.
 ဂျးပုးပုးပဲးဗီု ကစုကံး.

ပုး, ပုး, ပဲးဗီု, ချဲးမဲးကီု ပတီုနီု.
 ပတီုအံ့ဗျုး ကွဲးဟဲးနုး,
 အံ့နုးဝဲး ပီုပီု မနီုကံး.
 ဆးပုးပုးပဲးဗီု ကစုကံး.

ပလူပလူ ကမျှဇော့

ကုကုတလဲ ကဘူနုနု

ပိပိကိကိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

ပုပုဇိ---အုဇု ကနီ--အုခိ

အုအုဇိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

တုတုဇိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

စံစံဇိ---အုဇု ကနီ--အုခိ

ပုပုဇိ---အုဇု ကနီ--အုခိ

ဒံဒံကိကိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

ဖိဖိကိကိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

ပံပံဇိ--အုဇု ကနီ--အုခိ

ပလူပလူ ကမျှဇော့

ကုကိတလဲ ကဘူဇော့

ပိကုကု--အုဇု 'အုလူလူ

အုပုဇု--အုဇု 'အုလူလူ

အိအုဇု--အုဇု 'အုလူလူ

အတုဇု--အုဇု 'အုလူလူ

အစံဇု--အုဇု 'အုလူလူ

အပုဇု--အုဇု 'အုလူလူ

အဒံကုကု--အုဇု 'အုလူလူ

အဖိကုကု--အုဇု 'အုလူလူ

အိအုလဲဇု,အုဇု,အုလူ

ဝိဖိဒုဇု မျှတံ ကရှုတိဇော့--ကဆဲးဇုဇော့

ကိတံဝိဖိလဲ--ဇု--ကျခိ -- ထိဇုဇော့

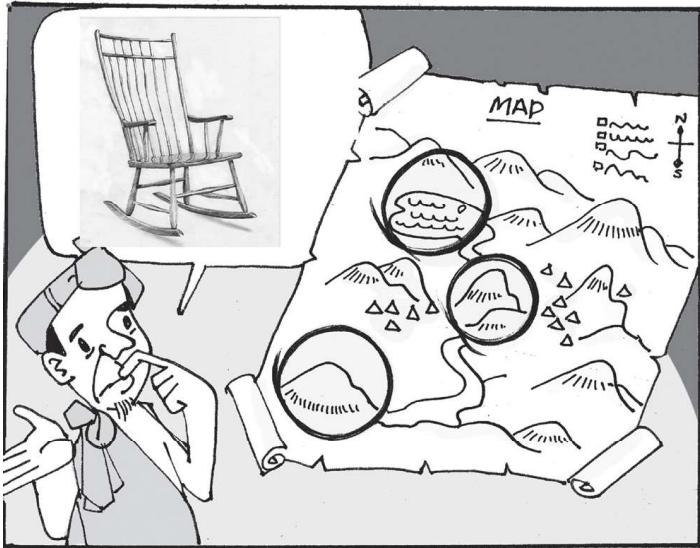
(မျှဇုဇု--ဇု--ကျခိနီပဲနု) မကုပနု အဂ္ဂိယိလဲနု-တိဇုပဲနု-

ချီလု (လဲ)လိဇုဇော့- မဂ္ဂုပဲလုဇော့

မာစုဇော့

(ပိထံ)

ပိတ်ဆန်းမေးခွဲ

ယိုး...ယိုးကား, အနိပ်ပီလထွား ပိတ်ဆတ်မေးလွဲ? ဆုခါးလွဲ? တံဘနုလိံ ဇား. မဲးအဟွဲ ဖေးဗိာ် ဝါးဝဲးနုအါးခံ ချီဇာ အထိအခါဇာဇာ. အဂျားဇာ အါးနု အထိအိာ် အခါဇာဇာ. အဂျားနု အလုာ်ကဖျား ဇာလုဇာ, နီဇာ အ ထိအိာ် ဖျားလု အနီဇာ. ဝါဇာ အါး

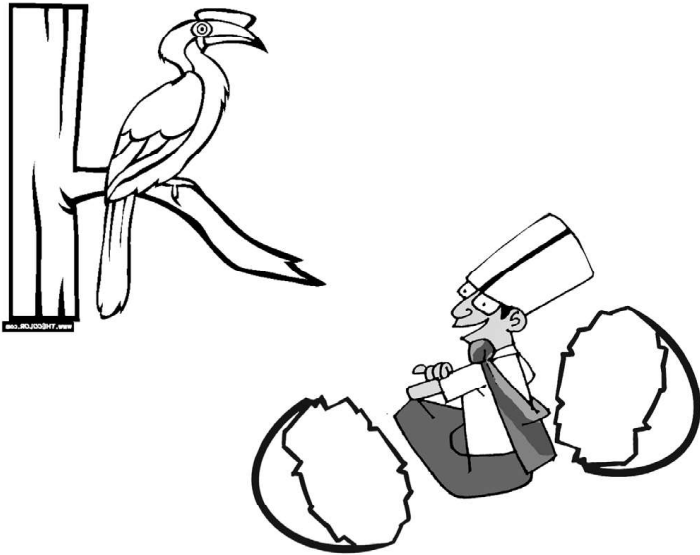
နု အထိ အိာ်အခါဇာဇာ. ဝါနု, ကုကကုဇာလုဇာ, နီဇာ အထိအိာ်ဖျားလု အမိကား. တလုနု ကလိ အါး နု အထိအိာ် အခါဇာဇာ. ကလိ နု တလုနု နထိအိာ်တား. ပိတ်ဆတ်လွဲ? မဲး အဟွဲဖေးက အဖိခါးနု, အဂျားနု လုာ်လုနု အုလုဆဲး; ဝါနု ကုကုနု အုလုဆဲး; တလု, လုဆိ ဇာဟိဆဲး; ကလိ အါးနု အုလုဆဲး (ခံ)ဟိနု (အါးဒု အဲးအိကား. ကလိ အါးခါး, (အါးနီဒု), ကလဲထဲ ခံ မဟိဇာဇာ.

ပိတ်ဆန်းမေးခွဲပျာညး.

ခွဲစိချီ	အုကိတံ (အုပု)
အဆိ	၆၀
ခွဲလုချီ	မဲးနုယုကိ (ပုဆဲးနု)

အရှားစိမ့်ခွာခံခွံ

ယိ...ယိကာ အုတယိး
 လှဲနဲ၊ အတွဲ လုမ့်၊ တွဲ
 နမ လုနံ၊ က၊ ပလုနမ
 ပွဲးဇုဲး၊ အွဲနံတိ၊ မေ့
 အရှားတွဲ ထီနုဘာဇာ.
 ကွဲးဂုလုနံတိ အဆီလိ
 န ပွဲးဇုဲးလုမ့်၊ အွဲနံတိ
 ပိတွဲထီနုဘာဇာ. အွဲခိ
 န အုတယိးလှဲနမ အံ့
 ပိ လှဲးဇုဲးဇာလိဂု အဲးဆဲး

လှဲနမ အရှား တွဲ မှုခိခံ ကျဲဆုကု ခုဒုက ခးနမတီဘာဇာ. ပိတွဲ ပိ
 တိ ပွဲးဇုဲး ဟာကွဲးမာ ဘဲနမ မေ့ဟာအိခံ၊ ပွဲးပုဒုက ခးတီကမာ. ပွဲးခိ
 န ပိတွဲ က၊ ပွဲး အလှိကမာ၊ ပတိမိ ပုအိ (ပုနိ = ပအိ) နှတိမိ ပုအိ
 ခွာ လိ တိဇာ. အရှားတွဲတိမာ ကျဲခုဒုက အယိခိန ခွဲထုဝံလု အိ
 တိ ဇာ. အွဲခိန၊ အုတယိးလှဲနမ နံအတွဲ ခွဲထုဝံလု ခွဲနမ အံ့ဂု
 ဟိ ထွဲ မေ့တံပိ၊ တံဆအု (တံဆလု)နမ မေ့ (ဂိ) ဆတွဲ နိနမ အမု
 (မေ့) ဇာဝံ. အရှားတွဲ ပနံနမခိ၊ တံဆအုဇိ ကွဲနံဇာ အမေ့ (ဂိ) ပိ (ဆိ)
 ဇာဝံ၊ ကွဲကထာဇုဒုန ဖိန ကွဲ(မ)က(မ)ခွဲဟိဇာ နိနမ၊ တံနမအယု
 ဇုတိဇာ. အွဲခိန၊ ပဂု (ဖယိ) ဖိစံ (တံဖိစံ)နမ ခိနမ၊ အပံ (ဘိ) တွဲ
 ဆမံမာ. အုတယိးလှဲ အံ့နဒာ ကခိဖုဝံ ခွဲနမ၊ အလုဒံပံန အဘု
 ဝဲဇုနမ၊ ခိတွဲဆံန ယုဆိက ခွဲဆဲး နိနမ အအိဇုတိဇာ. အိခိ
 နခိ အလုယိနမ ခွဲခိဘဲးတ (ခိအိ)အိခိန၊ တံဆအုနမ မေ့ (ဂိ)
 ဆဲးနိနမ မေ့တံဇာ အဂိးဘွဲးဝံဇာ. ယုလု(ယုလု) ဖုဇတိနမ၊ ပဂု
 (ဂုန) ပဂု(ဖယိ)နမ ခိနမ၊ နံ ဘိတွဲမု၊ အုတယိးလှဲ အံ့နဒာ ကခိ

ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာအူရနုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာပုရနုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာဒံလ်နုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာဖိလ်နုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာစံနုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ ဝိဖထိ အူရျံ.	ကွာတုရနုမ မဇဝိကံ.
ခါဒါခွံ၊	နို့အူ ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာအူ အူဝုဒတုနီ(နုမ) ဒုနီ
		တီတီ လီဘံယီ
ခါဒါခွံ၊	နို့ပု ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာပုပိပုခိဒုဒုနီ, တီတီ
		လီဘံယီ.
ခါဒါခွံ၊	နို့ဒံလ် ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာဒံလ် ဒံဒု ဒံဒုဒီအူဘုနီ(နုမ)
		ဒီဒုဘုနုမ ဒုနီ တီတီလီဘံယီ
ခါဒါခွံ၊	နို့ဖိလ် ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာဖိလ် ဖိအံဆီနီ(နုမ) ဒုနီ
		တီတီ လီဘံယီ
ခါဒါခွံ၊	နို့စံ ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာစံစတံယီနီ(နုမ)ယီဒုဘုနုမ
		ဒုနီ တီတီ လီဘံယီ
ခါဒါခွံ၊	နို့တု ပံပီ ဝါဒတမမ.	ကွာတု ဝဲထဲညဲနီ ဟွဲထဲညဲ
		နုမ ညဲဒုဘုနုမ ဒုနီ တီတီ
		လီဘံယီ.

ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊

ကွာအဲဒဲးထဲးတံးထွဲစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးတံးနံးစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးတံးဟိစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးပျဲထွဲစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးပျဲနံးစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးပျဲဟိစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးန့ထွဲစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲး န့ဟိစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးလ့ထွဲစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲး လ့နံးစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးလ့ဟိစိုလ်(စီလ်)
 ကွာအဲဒဲးထဲးအးဟိစိုလ်(စီလ်)

တံးထွဲပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 တံးနံးပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 တံးအိပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 ပျဲထွဲပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 ပျဲနံးပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 ပျဲဟိပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 န့ထွဲပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 န့ဟိပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 လ့ထွဲပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 လ့နံးပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 လ့ဟိပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ
 အးဟိပဒါး(ဒါး)ကဘူ(ဘူဟးနး)နိ

အဆူအ ဆူနး အးမးနယိ (နံးအး = ညးအး)

ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊
 ခါဒါးဇိ၊

အဆူ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 ခေ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 အ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 မ့ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 တံး အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 မံး အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 ကိ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 ကး အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 မ့ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 ယိ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)
 ဆူ အ'မ့စိုလ်(စီလ်)

မိဝဲး(ဝဲး) အဆူ ခေအးအးနိ
 မိဝဲး ခေ အးအးအးနိ
 မိဝဲး အ မ့အးပိနိ
 မိဝဲး မ့ တံးအ စို (စို)နိ
 မိဝဲး တံး မံးအးအိ (အး)နိ
 မိဝဲး မံး ကိအ ကဲးနိ
 မိဝဲး ကိ ကးအးအိ
 မိဝဲး ကး မ့အးအိ
 မိဝဲး မ့ ယိအးအိ
 မိဝဲး ယိ ဆူအး ထီးအး
 မိဝဲး ဆူ ဟက ဝဲးအိ

ခါဒါးခွဲပျဲညးအး

ခွဲစိချိ	မိမ့ရံ (၆၀)
ခွဲလုးချိ	မးသ့သ့မိ လှိတိ၊ မံး(မံး)လိ

ဂူတုပ္ပလုလု (ပလ္လု) လုစန္ဒာခုံ

ယိး..ယိး (ယွး'ယွး) က၊ အံ့ပူအိတ၊ အပိ နဲ၊ စီးပုး လးလု နီက၊
 (ကဲ့) ပိတုဟ္တ၊ အိဟ္တ (ဇး)။ အပိက အုညယး (နဲဇး)၊ အဘိး ပိဗး စေံး
 ခိတလး။ စီးပုးစအိက လးပိ၊ နူတံးတံး အစံးဇးခိလဲ၊ နူအိ ကု ဇတိး၊
 အလိး ယိယိးစအိ ကျ ကျနုး အိနုး၊ အကံးပိ ဇထွးနုး အ တိ အိဆဲး
 ဇး။ အံ့ဇ အဖိးခိလဲ၊ အပိက၊ အလိး ယိယိး ကမ္ပိဂိး ကျကျနုး
 အိနုး ပဗ ကစလးဇးမံ ခံ အနီကး။ အပိနုးခိ၊ ကျတု ဇး၊ အွဲနဲ
 နလိးဇးနဲး။ အဖိးပိ ခိ၊ အဇးပိ ခိ ခဲနုး၊ အလးမုးက၊ (ဂဲ့) အပလ္လု
 (ပ'လ္လု) စိ နုး (ဂု) ဇးဇး။ ဘံတနုး လိးဇးအိ အနီခိလဲ၊ ဘံနုး အလိးဇးတိ
 ဇး။ အပိက ပဗ မ'ဂုးလးဇးမံ အဟံးဇး၊ တိးကျိးစုးဇးဂုး (ဂု) ကဲ၊ ပးဆံး
 မ'ဂုး (ဂု) လးဇး။ ချတိးပိ ပးမုး၊ လးပးပိ ပးထုး၊ ခွဲနုးဇး မ'ဂုး (ဟိ) လး
 တိးဇး။ အပိနုး အဟိဂဲ့ အတး အစံးတိးဇး။ အစံးပုးခိလဲ အပိနုး၊ က-
 တုးစိ (စိ) ဆိးနုး၊ (ခံအဟိးဇး) အတုးစိတိးဇး။ (တုးဇး..တုး..တုးဇး..တုး..)
 (အမုး အပိက ကလံး (စဲ) ဇး၊ အငိး စိးကဆုးကး၊ ဆဲးတံး ကယိးဇး...တံး။
 အပလ္လုဒုးက ဂူတုပ္ပလုလုစန္ဒာနဲ၊ အပူဟိနုး အစးဇးဟဲ (ဂု) လုး အဟိးနဲး။)

အပိင်ကမာ၊ ကွာ ပလ္လောစီနာ် ဘိဆုလုာ်(လံာ်) ဆို(ဆီ)ပုနီ၊ မဲး ထုးကွဲးပု
ဇာ်. အပိင်နာ်၊ မဲးထုးကွဲးနံး--တုးစုးမိဲ. အတုးဘွဲးညးယာ် (နံးဇာ်).
(တုးဇီ..တတုး..တုးဇီ..တုး...)အမုးဇာ် စီမံ ကုး(စီ)ဂုးကံး, အငါဇာ် ဘုးဘိ
ကဘုးကံး...တံး.) အပိင်ကမာ, မဲးထုးကွဲး ပုဇာ်နံး...အာ်, မဲးထုးဇာ်, အကျိ
ကထဲနာ်တီကံး. အကျိနဲး အစွာ (ဇီ)ဘွဲးဇာ်. အကျိနဲး အပလ္လောက ခဲးပံး
ဟွာ , နီနာ်, ကံး, ကွာတုးဇီ- အံး နီဘွဲး, အငါပိာ် အလာဇာ် နစံးလဲးမိဲ, စီ
ဗုး ခိ အံးတီဇာ်. ခိ အဝဲးခိလဲး အပလ္လော ဇာ်အိ အတုးဇာ် မိဲဇာ်. နံးဇာ်
ခိ, (တုးဇီ..တတုး..တုး..တုး) အမုးဇာ် အဘိ ကစံး, အငါဇာ် အဘိ ကစံး
အနီဘွဲးညး(ညး)ယာ်. အ ပိင်ကမာ ကွာ ပလ္လောစီ စအိတီ မဲးထုးကွဲးပုဇာ်
.အာ်, မဲးထုးပု, အကျိက ထဲဘွဲးနီ, အကျိနဲး အစွာ(ဇီ)ဇာ်ဘွဲးဇာ် နီနာ်,
စီဗုး စီခိ လာ်ပိာ် စံး ဇာ်ဇီဇာ်. စီဗုးလာ်ပိာ်အစံးကျဲး, ပလ္လောဒုးကံးဂုး, ဂုးတုး
ပုလုးစီနဲး, စီလုး နီ, အဟိဗိစံး, ငါလုးဆံးအိ, ဘုး, အိလုးဘုး နာ် ဒာ်
အတီမဲးဇာ်. စီဗုး ဘိနာ်အလိာ် ခိလဲးတီ, ဘုးအိ အဘုးပံးစီလုး အဘိခိ
လဲး, အပိင်ကံး နံး ဘုးအိလုး အနံးဇာ် အဘုးကံးမိဲ, အဟံးခိလဲး, နီနံး
ဇာ် ကွာ ကဘုးကွဲးဇာ်နံး, ကွာတုးဇီမိဲ အနီ ခိလဲး, အပိင်ကမာ နံးညးယာ်,
ကိပိ ကုး နမိမုးဇာ်, မွာကံး(ဂဲ) အိနာ် ဗု မဲးဇာ်. နပးမဲးဇာ် အနီခိ
လဲး, ကွာတုးဇီ, နမုးဖိဇာ်, ကဆံးလုးဟိဇာ်, နုးအိ နုး, နုးငါ နုးဆိ နံး
နံးပု ဘုးအိလုး ဘုး ဘုးနာ် အတီခိလဲး, စီဗုး လာ်လုးနာ်, အပိင်အုးဇာ်
ဇယုးဇာ်လဲး. ကွာအပိင် အုးညး, စံးဇာ်တလးနီဂုး အမုးတံးလုး. ဇာ်အိ
အပလ္လောစီ အတုးဘွဲးညးယာ်. (တုးဇီ..တတုး.. တုးဇီ..တုး) အမုးဇာ် အစီ
ကဆံးဇာ်, အငါဇာ် ဇာ်, အဲး ဆံးဟုးနာ်, ဘုးအိ ကဘုးကံး. စီဗုး လာ်လုး
နာ် အအဲး..တံး. ကံး--တုးစီ စီဗုး လာ်လုးနာ်, အပလ္လော ခိ မုးအိဒာ်
မဲးဇာ်, ကွာပိင်နာ် ဘုးအိ အဘုးဂုး မိဲ ဆံးခိလဲး နီနာ် , အပိင်ကမာ လာ်
ပိာ် ကစံးမိဲ မိဲ , လံးနီနာ်, အစံးယိဆိနာ်, ဘလးဖုကံး ဗိထွာ ခုး(ခိ)
နာ် အဆီတီဇာ်. အတီ အကျဲးခိလဲး, အံးဒုးကံး အပလ္လော ကျိဂုး (ကျိဆဲး)
ကျဲးမိဲ အဆဲး အယိတီဇာ်. အယိခိလဲး, အပလ္လော စီ ကျိဇာ်, အပိင်နာ်တီ
အပလ္လောစီ အစဲးဘဲ (လံးဘဲ) ပုဇာ်နီနာ်, အဆီ အိခိလဲးဇာ်, ဂုးတုးပုလုး
စီနာ်, စီ အနီဇာ် စီဂီ, လဲးလဲး လာ်ဇာ်, အဆီခိ အဆီယိ (လိ) လဲး

နာ အိပ်ဘဲတီးဝေး။ အွဲနံ့ခိးလဲ၊ ဝီဗုဗု လာလဲနုနု အဆိပ်နု ခဲနုနု နီ အနံ့ဝေး၊
ဘီနံ့ဂဲလ နလိပ်မိခဲ အဟံးခိးလဲ၊ နီ ဘံးဝေး ဧဖီလောဝဲ၊ ကျဲခိးနအိလ လာဧ။
ကျဲအိဗဲနု၊ စုတီ မဲကံးဧလောဝေး။ ဧပဲး ဂျ ကလုာ်ဝေး ဒု ဆိးဘွဲ နီဂုလဲလဲ
ခိ၊ မဲဟီလောဝေး ဝဲ အဟံးဝေး။ ဝီဗုဗုလာလဲနုနု၊ ကျဲ ကအိကဲ နီခိးလဲ၊
အဧဖီဧဝီဝေး။- ကျဲနံး ယိယိဧဂု နီနတုဆဲးဂဲလ ပလ္လာဧဝီနံး။ နီမုဧ
ဘုအိ ဟဲ၊ မဧဘုပဲး ဆဲးကွဲးနံး ဝဲ အဧဖီ ဧခိးလဲ၊ ဝီဗုဗုလာလဲနုနီ ဂျ
တုယုလုးစုဗီ အခဲးဧမုး မွဲနုနု၊ အမုးနံး လး နဲ ပဂျ မဲအိနုနု၊ နမုး
ပိမိ ဝဲ အဟံးခိးလဲ၊ ဘု(ဘံး)လိာ်က အဝဲ ကဲခဲ၊ နီ စိဝဲ နုတု၊ အုအိဗီ
ကဝီနု၊ အဝဲကဲ နအိခိးဧမိခဲ အဟံး ခိးလဲ၊ စွမ်(ဧ)ဘလော၊ နီနု ပီဧ
နု အိယုတုတီးဝေး။ နအိခိးလဲ ဝိနု ပုနံး နတီဧတီးဝေး။ အွဲ နုခိး မဲအိယု
နု၊ နုအိကုဧတီး၊- ဂျတုယုလုးစုဗီကု ယု အဂျးဧဝဲ ဘုဘုနု အိဝေး။
ဝီဗုဗု လာလဲနုနု၊ အစုယုက၊ စိထု အုယုဗီ ဝဲဧဟဲဝေး။ ယုဧ ယုခိ
မအိဟဲဝေး ဝီဗုဗုလာလဲနုနု၊ ယုစအိခိ ဧမုညုယုယု။ အဧမုခိးလဲ၊ နီ
အနံးစု နဘုဧမု၊ နစုယု နတီဧဝေးမု၊ ဝဲ မဟံးခိးလဲ၊ ဧယု ဧမုနု၊
ဧဖီ လောလော နီကလဲခိး အညီညုယုယု။ အဖီခိးနံး။ ကျဲ ဂျတုယုလုးစုဗီ
ကဘုနုဧ အနီခိးလဲ၊ အစုယုခိ ဘု မဲအုပျဲခိးလဲ၊ (အပဲလဲအကျိနုဖီ
ဧဝဲ)- အံးဗီ ဘီယုခိးဝေး။ အံးဧ အဖီခိးလဲ၊ အနုနု ယုဘု အဘု ကျဲဧ
ယုဘုစိထု ဧမုနု အတီဧနု၊ ဝီအနဲ မဲအုဧ။ မဲအုခိးလဲ အနု အုနဲ
ခုပုဧ အကုက အကျိယုတီးဝေး။ အကျိခိးလဲ၊ ပုနံး(စု)စိ (ဟံး)
ဟီဧယုဧ- အမုအုနု မဲဧကျိ ဖဲဒု၊ အပုဆုဆး မဲဖီဧဝဲ နီနီ ဧဂျဲ၊
အနုနု အယိခိးလဲ၊ အခိးဧယုဧဝဲ၊ အတုလုနု ပုနု အမုခိးလဲ၊
ကျဲစုယုဧ၊ စံး(စု)က အဘိနုဟီမိ၊ အဖီမိဧ၊ အနီခိးလဲ၊ အုဧ၊
အပုနုလု၊ ဘံးလုဧ နီ ဂျတုယုလုးစုဗီ နီကု(ကဲ=ဂ) အဧဖီညုယုယု။
က- ကျဲစုယုဧ၊ ကျဲ အိနု အလောဝဲလော၊ ကဝီလု ညု(နံးဧ)။
နီမုပုဧခိ ဧဖီဘု။- လိပိဝဲးတဲနု လိပိဘု၊ ဧလိပိလု ဂျ တဲနု၊ နစု
ယု ဧဆိဧနု အိနီနီဘု- နီနု၊ ပုဧနု ဝဲတီးဝေး။ ဝီဗုဗုလာလဲ
ဘီနုအလိခိးလဲ- စုယုဧ၊ နီ မုအုဂျဲ- အဟံးဧ၊ အပုဧ၊ အအု
ဧမုဝဲလော။ နီပု၊ ဘု(ဘံး)အလိာ်က အအု အကျိ နစိဝဲဘိး၊ ဝီညုယုယု။

အတိတ်နားထဲတံနား အတိတ်နားဘွဲ့၊ အတိတ်နား လှူရှု တံနားခါ အတိတ်နားခဲခံခံ၊ မခဲရှု(ခေပ်)အိတား အပာဇိ၊ မနီခိလဲ၊ စီပုးလားလဲခါ ဘီနား အတိတ်နား တီဇား။ အတိတ်နားခိလဲ အဖိဇားခိဇား။ အဖိဇားခိလဲ အဖိဇားခဲလဲလဲနားဘီဘီ ယိကွဲတား နီခိလဲ၊ ဘီဘီထဲး အ ကွဲး အခားကား။ (ကွဲးနား) လဲနဲ အကျီ ခိလဲ၊-မားနဲစိခါ ပုနဲပာ၊ ဘီဘီထဲး ယိလဲ ပုနဲပာ နီနား၊ ပဲဇားဘွဲးညွှားဇား။ စီပုးနားခါ အတိတ်နား ဘွဲး ညွှားဇား အထုယိကွဲတား ခံ အဖိဇားဘွဲးညွှားဇား။ အထုထဲး ကွဲးမိခဲ။ အမားနဲ စိ ဇာ လီ(လဲး)ခိ မဘံပဲးကဲး။ ကွဲးဘွဲးညွှားဇား ဇား။ လဲနဲ အကျီခိလဲ၊ မားနဲ စိခါ ပုနဲပာ၊ အထုထဲးခါ ပုနဲပာ နီနား ပဲဇားဘွဲးညွှားဇား။ အပဲခိလဲ စီပုးလားလဲနား အတိတ်နားဘွဲးညွှားဇား။ အဘီ ယိကွဲတား ခံ အဖိဇား ဘွဲးညွှားဇား ဇား။ တုးခါ ဇီနားခိတလား။ နှတိနား ပတိ ဇာ၊ အမားနဲ တုး ဗဝတား အတုတု အီနား ဇလားတလား။ အနီ ဗဝတားဒား မခိဇားဘွဲးခံခဲ။ နီနား "လု" ဗဝတား လိဘွဲး၊ ကွဲးနား ရှိ(ခိးစး) ဗဝတား ကလိခဲ အနီကား။ အွဲးနဲယဲးဒား မခိဇားခံခဲ အနီကား။ (ရှိ၊ ခိ၊ နဲလဲလဲ နား ချိ ဒုးနား မနီဇားလဲကဲ(ဂ)လဲ ဝါးဇားဘားဇား။ ("လု" နား ချိယွဲး(ယိ) တီဒဲး၊ ရှိ၊ ခိးစး၊ နား အံ့ဟီနား စုတီအိ၊ မတီနီဒဲး ဝါးဇားဇား။) နဲနဲနီ နား ရှုတုပုလဲလဲခါ ယိယိဇာ ဝါးဇားခိဇား။ စီပုးလားလဲခါ၊ နဲယိယိ နား ရှုတုပုလဲလဲ ဝါးဇားကွဲးနား ယိယိနား ကမုလားကွဲး (ခဲး တဲးတဲး) ပါ (ဆုးနား) လဲရှိ(ခိ)ဘွဲး အနီခိလဲ၊ အမုလားကွဲးပါ အဂ္ဂ(ဆု)တီဇား။ ဒုးခါဟီလား၊ ထီနား အနီဘွဲးဇား-ရှုတုပုလဲလဲ ဂံကွဲးနား အမုပုဖု ပါ အဂ္ဂ(ဆု)ဘွဲး အ နီခိလဲ၊ အမုပုပါ အဆုတီဇား။ အဂ္ဂခိလဲ လားလဲစီ ပုးစီ ဒုးတီဇား။ ပချားနား ပချားခါ ပုနဲပာ(ခိ) အီနီလားတီဇား။ ပချားနား ပချားနား ပချား မုး ဇာ တီမားနီနား၊ ချားခါ၊ အပာဘုနဲ၊ ကအုးဝဲးဇား၊ ငားခါ အအု ဝဲးတီ ကအိဝဲးဇား နီနား၊ နီနား မဲးတီဇားခံ။ ပဲးဘားညွှားဇား။

ရှုတုပုလဲ(ပလဲ)လဲလဲခံပဲးညွှား။

ခံစိချိ	ခိပတီ ၆၃ကု
ခံလဲချိ	မဲးစုဝဲး (ပီထဲးနဲ)-မဲးပဲးခံ (ကိကုနဲ)

အရှား များဆုံးနှင့် စံသုံးဟံ့ အကျိုး

အရှား များဆုံးနှင့် ဇနီးများ (ဖူးဖိုးဝယ်ချိုး ယု ဂါး-၂၀-နှစ်)

အရှား ချိုးမျိုး ဟံ့နား၊ ပျဲးထိံးစု အဖွဲ့ဝီ၊ တားပျဲးခါးချိုးမျိုးမျိုးစုဟံ့ဒုးကား၊ အရှားချိုးမျိုးစု အဖျဲး၊ ကားနံ တားပျဲး ဆိးဟံ့မ ထီ၊ နွဲးတားပျဲးနဲး၊ လူလယုာဘုးဇုးပျဲးဇ၊ ပဇုးသရံ၊ အုးချုး နုး စနံထိံး (ထဲး) ဝံးမီး ကရုးစံး၊ အုးချုးနုးစနံးဗီ၊ ပျိးနဲးစံးကားခါး အရှားချိုးမျိုးဟံ့ နဲးမလေး ဇုးဂုး၊ လူလယုာ နဲး၊ ဝံးမီးကရုးစံး အခွဲး အလား ဟံ့ ဇဘုးဇုးဟံ့ဟံ့လား နံးကွဲးနုး၊ (၁၉၄၈) ဇုးနုးဝယ်ချိုး ဂါးနဲးယုးနံး (၂၂) နှစ် ကား၊ အရှားချိုးမျိုးစုလွံး ဖိးဇုးအနဲး၊ အရှားယုာ ယုာဂုးကွဲး အဖွဲ့ ဗီတား၊ အရှားပျဲးစု စုးစုး စံး ကွဲးဒုးကွဲးမဂျဲး အဖွဲ့ဂုး၊ ဖွဲးဇုးဖုးတီး

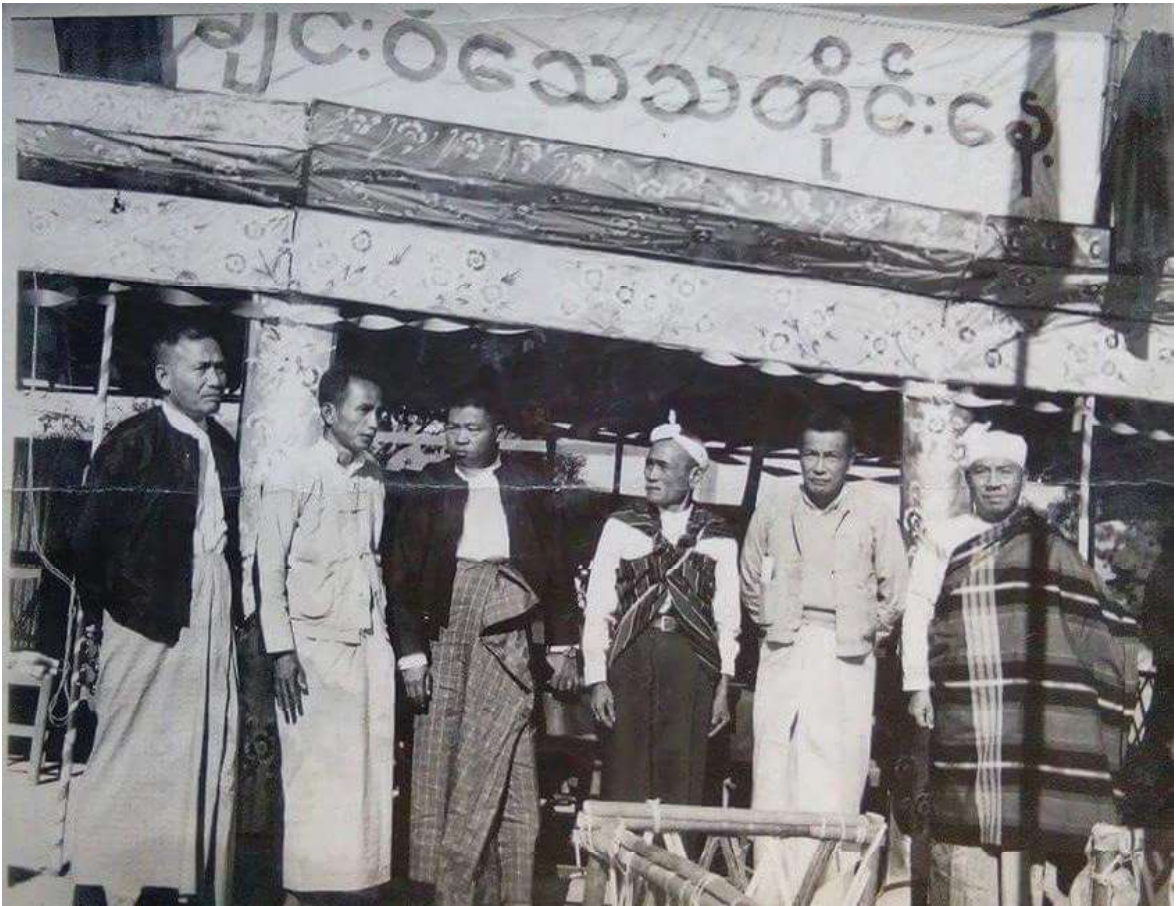
ဧပြေခဲ၊ ပွဲလဲဒါ အိအိမျေးမျေး ဖွားအိခိဘာဇာ။) နမိ အဖွားခဲခိ အဂျားချီး များ စုဟဲ၊ မွဲခဲ၊ အိဒုဂူကားဝါအခဲ၊ အဂျားချီး များစု၊ ပုအိ ဝဲတံ၊ ဧ၊ များ ဧဝီလဲ အလားအိ ဟဲ ဘာ ဇာ။ နံဇာ (၁၉၄၈) ဖုဖိဝဲယံချီး ယု ငှါ(၅) နူကား၊ အဂျားယုယုဂူဂံအဖွား၊ အဂျားပွဲးစုစုကိဒု၊ ကိမဂျားအဖွား ခဲ တီး ဖျား ဝဲအတံ၊ အဂျားပွဲးဇာ၊ ဗရဲ သ ရံစနံ၊ အုအု ဒုထိ၊ ဝဲမိ ကရဲစံ အုအုဒု စနံဇာ ပျဲလဲ လာအိ၊ အဂျားယုယုဂူဂံအဖွား၊ အဂျားယုယုကိ စံအဖွားဝဲဖျိအခဲ၊ အဂျား ပွဲးနဲ အုအုဒု အဲအုဗရဲ အထာ (မုကု) ဂု အဂျား ယုယုကိစံ အယုဆု မလဲဒါဖု၊ နမိ စုလုဇာ မဆု ဖျားဟဲဇာ။) နံဇာအဂျားယုယုကိစံခဲခိ အယုဆိလဲ ခဲ၊ (၁၉၄၈) အိတိဗချီး၊ ငှါယုနံ (၁၂) နူကား၊ မဲခဲ၊ တံပု ပုပုလူတိ (ဝဲလံမ) ညံလဲလဲ လဲ ဧတီးဖျားကုဒု၊ နမိညံလဲလဲခဲခိ၊ တုဇာတိခဲ တီဝဲ အဂျားပွဲးနဲ အဲအု ဗရဲ (အထာ) ဇာ ၁၉၄၈-ကု၊ ချံဝဲလဲသတံ-အဂျားပွဲး အဲအုဗရဲ ဘာဝဲ ဆုဖျား၊ အခဲ အုအု မဲခိဘာဇာ။ နမိလုဆုဖျား ခဲအုအု၊ မဲ ကုဒု (၁၈၉၆-ကု၊ တကွအိခဲလဲဝဲ၊ ဒုဇံ ဧပိနဲအုဇာ ခိအဖျားအု ဧပိဇိထိဇာခဲဘာဇာ။ နံလုအဂျားချီးများစုလဲလဲပိဇာခဲ၊ တိတိ မိမိ၊ ပုပုပု၊ ထံတံနဲစံ၊ အဆိပဲအခဲ ဘုဇာအိဝဲလဲလဲယုခဲ၊ ဗရဲသရံ၊ စနံ အုအုဒုထိ၊ ဝဲမိကရဲစံ အုအုဒုစနံထိဇာဝဲ၊ အမု ပုတံ၊ ပုပု ဧခဲဒဲ၊ ဆုဖျား၊ စံမုအုအု ဒုအုအဲအလဲဟဲ ဘုဇာခဲ၊ ဝဲမိကရဲစံ အုအုဒု စနံ လဲပုပုလဲ ဂုအုအု အဖျားကုအဂျားများဆုနဲ နူအိ မဝီထာကုဝဲ၊ ခမး ဝဲသုမိ (ကုပဲလဲ-အမ) ခဲ၊ တီးဖျားဒု အခဲ ပုနံ (၂) ဂု၊ ထိအိ ဖျားဂုဟဲကု (၁၉၅၀) ကု၊ အိတိဗချီး၊ ယုဂု (၉) နူကား မဲခဲ၊ အဂျား ယုယုကိစံချိဆံ (၇) မိ၊ စုလုဇာ တီးခဲဖျားအိဘာဇာ။ ကဲပတု၊ မုတံနံ (တံတံ-အမ) ခဲ (မတုပဲ-အမ) ခမး ဆုနဲ၊ ဟဲခဲ မဝီခဲဇာ၊ စုလု သဗပတံ ခမး လဲထာ (ဟာခ-အမ) ခဲ ကိစံဝီ၊ ကိစဲလဲ (ပုထိ) အလုမများတုဝဲ ကုဒု ဇာ၊ ဘိနဲနူ ယုဇာ မဲခဲ ဧမိခဲဆဲခဲ တံပု ဘဲဆဲဇာဝဲအခဲ- ဖဲဖိဝဲယံချိအယု ဂါ (၂၀) နံ...

၁. အရှားမှူးဆုတ် ဟဲ၊ ပှ်းညးတးလွံးမွဲလိာ်အိးစးဒဲးဖှ်၊ စံးစံးအဖှ်အိးခံ အရှားမှူးဆုတ်ဒေ၊ ဆး၊ ဇးဝံးအဖှ်ထီုးဒဲးဘးဒေ၊ (၁၉၁၈) ကူး၊ ဖှ်ဖှ်ဝဲ ယံးချိး ယုး ဂီး (၂၀) နူလဲ
၂. အရှားပျဲးတိးဖဲး၊ ကုပဲလဲလဲ မျှ်ဒေအရှားချိးမှူးစုတ်ဟဲပှ်းပှ်း ဖှ်ဒဲးဒဲး အံးဂလံးဒဲးဒေ ချိး အခဲးအလးဟဲမဟံးဒဲးအိးခံ (၈၉) စုတ်လုးစဲးခံ (၁၈၄၀) ကူး ဖှ်ဖှ်ဝဲယံးချိး ယုး ဂီး (၂၀)နူလဲ
၃. ဖလဲးမျှ်ဒေအရှားချိးမှူးစုတ်လွံး (၃၀၀၀) ဖှ်ဒဲးဒဲးဒေ၊ ဗဒဲးသဂံး အှ်းဒှ် ဒှ်စနံးထီုး၊ ဝဲးမိးကရုး စံးအှ်းဒှ်ဒှ်စနံး၊ ပိးဖှ်ဒဲးအိးခံ (၁၉၄၈-ဖှ်ဖှ် ဝဲးယံးချိးယုးဂီး(၂၀)နူလဲ)။ဟဲထီုးဒဲးအိးခံကွဲးဒဲး အရှားဟဲဖှ်အိးပျဲး ဝဲးနူ အဖှ်ကး မဇးမှ်အှ်း ဟဲဒဲးခံ အလုးချိးပှ်းပှ်းအမျှ်တုးဒဲးဖှ် ဖှ်ဝဲယံးချိးယုးဂီး(၂၀) နူလဲအရှားမှူးဆုတ်နူ ဝဲး မဇးမှ်အှ်းလိာ်ဘးဒေ၊

အယးကွဲးကွဲးအရှား မှူးဆုတ်နူစဲးဒဲး

ပထမအှ်းဆုတ်, အယးကွဲးကွဲး အရှားနူ မစံးအိးဂုးနိးနး, (၁၉၅၁) ကူး ဖှ်ဖှ်ဝဲယံးချိးယုး ဂီး (၂၀) နူ ကး ,အရှားပျဲးဒဲး တိး ဖဲး ဝဲး, ဝဲးလုးစးအှ်းခံ, မးဒဲး မျှ်ဒေ,မစံးအိးဟဲ ဘးဒေ၊ န မိးအရှားနူပှ်းဒေ, နံးဂုးတိးဒေ, အလုးလုးဆိး အလုးအလးဟဲ ကွဲးဟဲဘးဒေ၊ နံးဂုးတိး ဝဲးပှ်း ဒှ် အှ်း နူကွဲးလိာ်နဲး, နံးဂုး တိး သမဝဲ လုးစး ဝဲးသံး ဝဲး ဆဲးဒဲးပိး (သဂုးလုး) ဒဲး နံးပှ်း ဒေအဖှ်အိးဘးဒေ၊ နမိးအှ်းခံ, မကွဲးတုး, စကုးတုး, မးလုးတုး, ဗဂီးတုး, ယုးဂုးတုး, အှ်းယး ဝဲးတုး, လခး ပျဲးဒဲး ဟဲဒဲးပှ်း, မှ် အိးရှား ဟဲဒဲးဒေ ဝဲးဒဲးဟဲဘးလး၊ အရှား ပျဲးဒဲးထီုးအိးဖှ်ဂုးဟဲကွဲး (၁၉၅၀) ကူးဒေ, အရှား နူ အဇးအမှ်း စံးပျဲးဒဲး, အရှားပျဲးဒဲးဒေ, (၁၉၅၁) ကူးဒဲးစံးစံး, ပထမအှ်းကွဲးကွဲးမစံးပျဲးခံ, နူဒေ, (၁၉၆၅) ကူး, ဖှ်ဖှ်ဝဲယံးချိး ယုးဂီး(၂၀)နူ, ငှ်ကူးဆဲး မျှ်ဒေအရှားနူဂုးတိးကွဲး (ဆလး) မျှ်ဒေ, စံးဒဲးအိးဘးဒေ၊ စံးဒဲးအိးဖှ်ဂုးအ ကျိး နိး နး, နမိးကူး (၁၉၆၅) ပှ်းထီုး စုးနူ ကး , မကွဲးတုး ကိးစလဲး (အရှား ချိးမှူးအဖှ်) ကလဲး ပျဲးဒဲး, ဖှ်အှ်း မျှ်ဒေ စံးအဲးဒဲးကွဲးအိးပိးလးဒေ၊ အနံးလွံးမိးနိးနး, အစံးအဟဲချိးလုးကိးစလဲး အဖှ် ကိး ပိး မးဒဲး (တိးကွဲးမျှ်), ဆမိးနုးလုး လုးတံး (တိးတွဲး မျှ်) ဟဲထီုးဒဲးဒဲး,

အရှားနှူအမံးဟံးပျိုးလှဲးဇုးဒုး

- ၁. ချံးဝံးသုးသတ်းနှူ နီဝံးအမံးဇုးဒုး, (၁၉၆၂)ကုး တီးလှဲးယုးကံးစံး
 ခံးတေးဟးမီး. အချံးဇုး မှာအိးဖုးဘးဇုး.
- ၂. ချံးပံးနဲး နှူ နီဝံးအမံးဇုးဒုး, (၁၉၇၄) မှုးမဆီးဂှဲးလံး လှဲးပံးဟံး
 ခံးကေးဘးဇုး. ဘီးအမံးဇုးဆွဲးနဲး ဇုးစံး, အရှားဇုးမီးနဲးအရှားချီး
 မှုး ပျိုးလှဲးဇုးဘးလး. အရှားနှူကအရှားနှူဘးဘး. နံးအရှားနှူ ကး
 စုးမး အဇုးအမှုးပဲးဝံး, လှဲးဘံးနှူစံးလဲး လဲးဝံး, နှူထီး ဇုးမီးအိး မှာဇုးလး,
 အိးမထူးအုးလဲးဟံးမီးထီးဇုးဘးဇုး.

ဆမီးလှဲး ဆလဲးကီးစုး (ကုးလးနုး)
 ဖွဲးဇုးနဲး

